

ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΗΧΩ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΠΑΓΚΡΗΤΙΟ ΜΑΘΗΤΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΧΑΝΙΑ 1 Φεβρουαρίου 1955

ΕΤΟΣ Δ' ΤΕΥΧΟΣ 7ον

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡ. Δραχ. 20

ΤΙΜΗ ΦΥΛ. ΔΡΑΧ. 1

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ: Β' ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ ΑΡΡΕΝΩΝ ΧΑΝΙΩΝ

ΑΘΑΝΑΤΗ ΚΡΗΤΤΗ

Ἴδὲ στρατιώτης κι' ἰδὲ νιὸς στρογγυλομαυρογένης
πού πῆρε τὸ τουφέκι του καὶ τὰ λαγωνικά του
κι' ἐβγήκε κι' ἐκυνήγησε στοῦ Δράκου τὸ πηγάδι.
Κι' ὁ Δράκος τὸν ἐβίγλισεν ἀπὸ ψηλὸ μουράκι :

—Ποιὸς εἶν' ὁ νιὸς ὁ κυνηγός, ὁ νιὸς ἀγριμολόγος
πού δὲ φοβάται τὸ θεργιὸ καὶ δὲ τρομάσσει Δράκοι.
—Ἐγὼ μ' ὁ νιός, ὁ Κωσταντής, τ' ἄτρομο πα-
ληκάρι.
(Ριζίτικο)

(Ἀπὸ τὸ τουριστικὸ λεύκωμα «Κρήτη» τοῦ κ. Ἀλ. Δρουδάκη).

Η ΜΕΓΑΛΗ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ

Δημοσιεύομε τὰ ὀνόματα, ὅπως δι' ἐπισημῶν ἐγγράφων τῶν Γυμνασίων ἢ καὶ προφορικῶς μᾶς ἐδόθησαν, ὅλων τῶν ἀνταποκριτῶν καὶ ὑπευθύνων τῆς «Μαθ. Ἡχοῦς», οἱ ὅποιοι ἀποτελοῦν καὶ τὴ μεγάλη συντακτικὴ ἐπιτροπὴ, ἣ ὁποία ἐκδίδει καὶ κυκλοφορεῖ κατὰ δεκαπενθήμερον τὸ περιοδικὸ ὑπὸ τὴν ἐποπτεία τοῦ καθηγητοῦ κ. Μαρκουλάκη Σπυρ..

1) Β'. Γυμνάσιον Ἀρρ. Χανίων : Συμπυράκης Στέλιος Η' τάξεως, Τσίγκας Κώστας Η' τάξεως Πενταράκης Ἀντώνιος Η' τάξεως Καραβίης Θεόδ. Η' τάξεως Ἱερομνήμων Ἀλέκος Η' τάξεως Χατζιδάκης Ἐμμ. Η' τάξεως Μουδριανάκης Εὐάγγ. Η' τάξεως, Φυτρᾶκης Εὐάγγ. Ζ. τάξεως Παπαμαρκάκης Γεώργ. Ζ' τάξεως Μυλωνάκης Μανώλης, Καλαϊτζάκης Ἰωάνν. Ζ'. τάξεως, Κελαϊδῆς Ἐμμ. Ζ' τάξεως.

2) Γυμνάσιον Θηλέων Χανίων Κοτσιφᾶκη Θεοδοσία, Ζ' Πρακτ. Κουκλάκη Εὐρήνη, Η' Κλασ. Καλογεράκη Ρένα, καὶ Παπαμαρκάκη Φωτεινὴ. 3) Ἐμπορικὴ Σχολὴ Χανίων Ρωμανιάς Γεώργ. καὶ Σαρτζετάκης Θεόδ. 4) Γαλλικὴ Σχολὴ Χανίων Ἀνδρουλάκη Σοφία Η' τάξεως Ἀγγελᾶκη Ἀφροδίτη Η' τάξεως 5) Πρότυπον Λύκειον Χανίων Μιχαλάκη Ἰωάννα 6) Ἄσν Γυμνάσιον Ἀρρ. Χανίων Μαλαξιανάκης Μπούλης Μπρασουδάκης Νικηφόρος 7) Ἰδιωτικὸν Παπαϊωάννου Χανίων Δημητρακάκης Κώστας καὶ Μανωλικάκης Στέφανος 8) Ἰδιωτικὸν Ἀραχωβίτη Χανίων Χαραλαμπίδης Βασίλ. 9) Γυμνάσιον Βάμου Βλαβιανὸς Γεώργ. Η' τάξεως 10) Καστελλίου Κισάμου Γιακουμάκη Ἀγγελικὴ Η' τάξεως Ἀναγνωστάκη Ἀρτεμισία Ζ' τάξεως 11) Γυμνάσιον Παλαιοχώρας Παπαδερὸς Εὐθύχ. Η' τάξεως 12) Γυμνάσιον Ἀλιξιανοῦ Δαμηλάκης Εὐάγγ. καὶ Κορακάκης Ἀναστ. Η' τάξεως 13) Γυμνάσιον Καλυβῶν Στέλλα Βε-

νιεράκη καὶ Γεώργ. Σουράκης 14) Γυμνάσιον Κανδάνου Παπαδοπετράκη Ἀθανασίου Στ. τάξεως 15) Γυμνάσιον Κολυμβαρίου Θωμαδάκης Ἰωάννης καὶ Κεραμιανάκης Ἐμμ. 16) Γυμνάσιον Βουκολιῶν Μπομπολάκης Ἡλίας Η' τάξεως 17) Γυμνάσιον Ἀρρ. Ρεθύμνης Μιχελακάκης Νικόλ. Η' τάξ. καὶ Μανουσέλης Γεώργ. Ζ' τάξ. 38) Γυμνάσιον Θηλέων Ρεθύμνης Κούνουπα Εὐρήνη, Μαραγκάκη Ἐλένη, Πελεκανάκη Εὐάγγ. Φουντουλάκη Εὐάγγ. 19) Γυμνάσιον Α' Ἡρακλείου Κυδωνάκης Ἀντώνιος 20) Β'. Ἡρακλείου. Κουμάκης Γεώργ. καὶ Μεθυμάκης Γεώργ. 21) Θηλέων Ἡρακλείου Λιοντάκη Ἀντιγόνη Η' τάξ. καὶ Παπαχατζάκη Θεοδώρα Ζ'. τάξ. 22) Ἐμπορικὴ Ἡρακλείου. Τζομπανᾶκη Καίτη. 23) Γυμνάσιον Πόμπιας. Ἀλιγιζάκης Ἰωσήφ. 24) Γυμν. Καστελλίου Πεδιάδος. Κατσαγιαννάκης Γεώργ. καὶ Ἀμανάκης Ἰωάννης. 25) Γυμνάσιον Βιάνου Κρασονικολάκης Γεώργιος. 26) Γυμνάσιον Νεαπόλεως Φραγκάκης Γεώργ. 27) Γυμνάσιον Ἀγίου Νικολάου, Κουρῆνος Ἐμμ. καὶ Σολιδάκης Ἰωάννης. 28) Γυμνάσιον Ἰεραπέτρας. Δεδελετάκης Ἡρακλῆς καὶ Φραντζεσκάκης Κωννος. 29) Ἐμπορικὴ Σχολὴ Ἰεραπέτρας. Λαμπρινουδάκης Νικόλ. καὶ Παπασταμάτη Μαρία. 30) Γυμνάσιον Σητείας. Λεβαντάκης Ἐμμ. Η' τάξ. 31) Ἐκκλησιαστικὴ Σχολὴ Κρήτης Ἀποστολάκης Γεώργιος.

Οἱ κ.κ. Γυμνασιάρχαι καὶ καθηγηταὶ δύνανται νὰ μᾶς ὀρίσουν καὶ ἄλλα πρόσωπα ὡς ἀνταποκριτὰς τοῦ περιοδικοῦ, τὸ ὁποῖον κάθε Γυμνάσιο τῆς Κρήτης πρέπει νὰ θεωρῆ καὶ δικό του περιοδικὸ μὲ ἀνοικτὰς τὶς στήλεις του γιὰ κάθε ζήτημα καὶ συνεργασία.

Η ΠΛΑΤΕΙΑ ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ ΦΩΚΑ

Δέν είναι πλατεία όπως τὸ θέλει ἡ λέξις καὶ ἡ γνωριμία μὲ ἄλλες πλατείες. Μικρή, στενή, δὲν ἔχει κάτι τὸ ἰδιαίτερο πού νὰ δείχνῃ ὅτι εἶναι πραγματικὰ ἡ καρδιά τοῦ Ἡρακλείου. Ὁ χωροφύλαξ ὅμως τῆς τροχαίας, ἀεικίνητος πάντοτε, τείνοντας τὰ χέρια του πρὸς ὅλες τὶς κατευθύνσεις φανερώνει πόσο σπουδαία σημασία ἔχει γιὰ τὴν πόλιν μας ἡ πλατεία αὐτή, πού εἶναι τὸ κέντρον τῆς πόλεως.

Ἐχει τόση γραφικότητα ἡ πλατειούλα αὐτή, ὥστε ὁ κάθε Ἡρακλειώτης πού τὴν περνᾷ πολλές φορές καθημερινῶς πηγαίνοντας στὴν δουλειά του, στὴν ἀγορὰ ἢ στὰ ἐμπορικὰ καταστήματα, σκέφτεται τὴν μεγάλη ἱστορία τοῦ τόπου του, ὅχι ἀπλῶς τῆς πόλεως διότι κάποτε ἡ πόλις ἦταν τὸ κέντρον τῆς ἡρωϊκῆς μας μεγαλονήσου.

Τότε στοὺς Βυζαντινοὺς χρόνους, ὅταν δλόκληρο τὸ νησί εἶχε καταληφθῆ ἀπὸ τοὺς Σαρακηνούς καὶ εἶχε γίνει τὸ ὄρητήριο τῶν φοβερῶν αὐτῶν κουρσάρων, δρέθηκε ἕνας μεγάλος στρατηλάτης, ὁ Νικηφόρος Φωκᾶς, ὁ ὁποῖος ἀπελευθέρωσε τὸ νησί μας ἀπὸ τὴν τρομερῆ μάστιγα τοῦ Αἰγαίου καὶ τὸ συνένωσε πάλι μὲ τὴν αὐτοκρατορία τοῦ Βυζαντίου.

Καὶ ὁ Νικηφόρος Φωκᾶς ἦταν ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος τὸν Χάνδακα τὸν ἔκαμε πάλι ἐκπολιτιστικὸν κέντρον καὶ ἐν συνεχείᾳ τὸν ἀνέδειξε γιὰ νὰ συνεχίσῃ τὸ ἔργο τῆς Κνωσοῦ, πού ἦταν κάποτε ἡ πρώτη φωτοβολὸς ἐστία στὸ λυκαυγὲς τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ.

Ἡ πλατεία μας λοιπὸν αὐτή, πού θυμίζει μιά τέτοια μεγάλη ἱστορικὴ φυσιογνωμία τῆς φυλῆς μας καὶ ἔχει τόση σημασία γιὰ τὸ νησί μας, σὲ φέρνει σ' ἐπαφή μ' ὅλο τὸ Ἡράκλειο καὶ τὸ ἐμπορικὸ καὶ τὸ πνευματικὸ κ' ἔτσι σοῦ δείχνει πρὸς τὸ ἕνα μέρος τὴν μεγάλην λεωφόρον τῆς Νομαρχίας, τῶν Δικαστηρίων καὶ τῶν ἄλλων δημοσίων γραφείων, πρὸς τὸ ἄλλο τὴν λεωφόρον πρὸς τὸν Δῆμον καὶ τὸ λιμένα καὶ ἐν συνεχείᾳ τὴν λεωφόρον τῶν ἐμπορικῶν καταστημάτων, τῆς ἀγορᾶς καὶ ἄλλων μεγάλων ὁδῶν τοῦ Ἡρακλείου. Ὅλοι οἱ Ἡρακλειῶται καὶ τὸ πρωῖ καὶ τὸ βράδυ συνενώνονται στὴν πλατεία αὐτὴ γιὰ νὰ κατευθυνθοῦν πρὸς τὰς ἐργασίας των ἀλλὰ καὶ νὰ πᾶν στὶς Τρεῖς Καμάρες, τὴν νέα μεγάλη πλατεία, πού ἔκτισε ποιεῖ τὶς σύγχρονες ἀπαιτήσεις τῆς μεγαλουπόλεως.

Ἀλλὰ καὶ ἡ πρώτη πλατεία, ἡ πλατεία Νικηφόρου Φωκᾶ, ὅπου διασταυρῶνται οἱ κεντρικότεροι ὁδοὶ τῆς πόλεως διατηρεῖ κάποτε τὴν ἀκτινοβολία τῆς κ' ἔτσι ὁ κάθε Ἡρακλειώτης περνώντας τὴν θυμᾶται τὸν μεγάλο ἄνδρα τοῦ Βυζαντίου, στὸν ὁποῖον χρωστοῦμε ὅλοι μας τὸν Ἑλληνισμό καὶ τὸ Χριστιανισμό μας. Εἶναι μιά δικαία ὀφειλὴ στὸν δοξασμένο αὐτὸν στρατηλάτη.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΙΩΤΗΣ
Βοηθ. Γ. Α. Ἡρακλείου

Μητέρα! Τρεῖς συλλαβίτσες ἔχει ἡ λέξις. Μητέρα! Κι' ὅμως πόσο βάθος τὸ περιεχόμενον ἀλήθεια δὲν κρύβει. Ὅλο τὸ βάθος μιᾶς καρδιάς πού ἀγαπᾷ. Μητέρα! Ἡ βασίλισσα τοῦ πόνου. Ἄραγε ὑπάρχει ἄλλη ψυχὴ εἰς τὸν κόσμον πού νὰ δύναται νὰ βαστάσῃ εἰς τοὺς ὤμους τῆς αὐτὸν τὸν βαρὺν τίτλον. Ἐνα τίτλο γεμάτο ἀπὸ ἀγνὰ καὶ ὑψηλὰ αἰσθήματα ἀγάπης, πόνου καὶ αὐτοθυσίας. Μητέρα! Ἡμπορεῖ νὰ ὑπάρχῃ τίποτε ὑπεράνω ἀπ' αὐτὴν, ἀνώτερο, γλυκύτερο ἀπ' τὴν μάνα; Ἡ Μητέρα καὶ ἡ καρδιά τῆς. Μᾶς τὴν ἔδωσεν ὁ ἀθάνατος Ρισπέν στοὺς πασιγνώστους στίχους του πού δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο παρὰ ἕνας μελωδικὸς ὕμνος εἰς Ἐκείνην πού μᾶς ἔδωσεν τὴν πνοήν. Ὁ γυῖος πού πήγαινε στὴν ἐρωμένη του τὴν καρδιά τῆς μάνας του πού τοῦ τὴν ζήτησε γιὰ θυσία, στὸν δρόμο πού πήγαινε σκόναψε καὶ ἔπεσε, καὶ μέσα στὸ βουρκο καὶ τὴν σκόνη πού κυλίστηκε ἡ καρδιά τῆς μάνας, ἀκούστηκε ἡ ἔξασθενημένη φωνὴ τῆς. «Μήπως κτύπησες παιδί μου»; Εἶναι δυνατὸν νὰ γραφῆ ὠραιότερος καὶ γλυκύτερος ὕμνος ἀπ' αὐτὸν διὰ τὴν μητρικὴν στοργήν, τὸ ἅγιο αἰσθημα πού μόνο στὴν μητρικὴν καρδιά φωλιάζει. Ἀπὸ τὸ λῆκνο ἕως τὸν τάφο μᾶς παρακολουθεῖ μὲ πόνο, μὲ ὑπομονή, μὲ στοργή. Προσπαθεῖ νὰ μᾶς δώσῃ ὅ,τι μπορεῖ καὶ τὴν ζωὴν τῆς ἀκόμη. Καὶ τὸ εἶδαμε ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας στὴν μητέρα τοῦ μικροῦ Γάλλου Μαρίου Ρενάρ: Τοῦ ἔδωσε τὸ ἕνα τῆς νεφρὸ γιὰ νὰ τὸν σώσῃ, γιὰ νὰ σώσῃ τὸ σπλάχνον τῆς, γιὰ νὰ σώσῃ τὸ πλάσμα τῆς. Γι' αὐτὴ λοιπὸν τὴν ἀστείρευτην, τὴν ἀφθαστην στοργὴν πονομένο στὴν καρδιά τῆς μάνας ἀνθίζει ὅλοι οἱ πολιτῆς σμένον λαοὶ θὰ σταθοῦν εὐλαβικὰ σιωπηλὰ τὴν 2αν Φεβρουαρίου γιὰ νὰ δώσουν τὴν ὑψίστην ἠθικὴν υποχρέωσιν πού ἔχουν στὴ μητέρα. Γιὰ νὰ τῆς ἀποδώσουν κάθε τιμὴ πού τῆς ἀξίζει διὰ τὴν ἱερὰν ἀποστολήν τῆς εἰς τὸν κόσμον. Ἄς ἀφίση ἡ σκληρότης τῆς ζωῆς τὴν καρδιά μας ν' ἀναλύσῃ τὸ φῶς τῆς ἀγάπης καὶ εὐλαβικὰ ἄς κλείνουμε τὸ γόνυ ἐνώπιόν τους. Ἄς σταματήσῃ κάθε ἄλλο πάθος μέσα μας καὶ ἄς μιλήσῃ ἡ καρδιά μας μόνο γι' αὐτὴν τὴν ζωοδότρα πού κάθε μας λύπη κάνει δική τῆς καὶ ἰνίγει τοὺς καὶμούς τῆς γιὰ νὰ δώσῃ σὲ μᾶς τὴν χαρὰ. Ἄς γυρίσουμε πίσω, πολὺ πίσω στὰ παιδικὰ μας χρόνια τότε πού κρύβαμε φοβισμένα τὸ κεφάλι μας στὰ γόνατά τῆς καὶ ἄς προσπαθήσουμε νὰ τὴν κάνουμε νὰ λησμονήσῃ τὶς πίκρες καὶ λύπες πού ἄθελά μας τῆς δώσαμε γιὰ νὰ μᾶς νανουρίσῃ ὅπως πρῶτα μὲ τὴν γλυκεῖα τῆς φωνῆ γεμάτη ἀπὸ ἀγάπη ἐνσαρκωμένη, ἀγάπη ἀληθινή.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΙΧ. ΣΟΛΙΔΑΚΗΣ
Μαθ. Ζ' Ταξ. Γυμν. Ἁγίου Νικολάου

ΜΑΘΗΜΑ ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΑΣ 7^ο

ΠΕΡΙ ΑΥΞΗΣΕΩΣ ΤΩΝ ΡΗΜΑΤΩΝ

“Όπως ξέρουμε τὰ ρήματα παίρνουν αύξηση στον παρατατικό, άόριστο (μόνο βέβαια στην όριστική) και ύπερσυντέλικο (της άρχαίας). Στην αύξηση αυτή παρουσιάζονται ώρισμένες όρθογραφικές δυσκολίες και αυτές θά προσέξωμε έδω.

1) **Συλλαβική.** Είναι τó (ε) που παίρνουν τὰ ρήματα που άρχίζουν από σύμφωνο: (έγρα φον, έγραφα). Μονάχα νά προσέχωμε ότι όσα άρχίζουν από (ρ) διπλασιάζουν τó (ρ) π. χ. **έρ- ρεον** κ.τ.λ.

2) **Χρονική.** Παίρνουν όσα άρχίζουν από φωνήεν. Έδω νά προσέξωμε τις μεταβολές που γίνονται:

α) Τó (α) και (ε) γίνεται (η) π. χ.
άγοράζω, ήγόραζον, ήγόρασα, ήγοράσθην,
άκούω, ήκουον, ήκουσα, ήκούσθην,
έλπίζω, ήλπιζον, ήλπισα
έμποδίζω, ήμπόδισα, ήμποδίσθην
έρωτώ, ήρώτων, ήρώτησα, ήρωτήθην.

β) Τó (ο) γίνεται (ω) π. χ.
ώνομάζω, ώνόμαζον ώνόμασα, ώνομάσθην
ώρίζω, ώρίζον, ώρισα, ώρίσθην
ώδηγώ, ώδήγουν, ώδήγησα, ώδηγήθην
ώρκίζομαι, ώρκιζόμην, ώρκίσθην κ. τ. λ.

γ) Τó (αι) γίνεται (η) π. χ.
αισθάνομαι, ήσθανόμην, ήσθάνθην
αισχύνω, ήσχυνον, ήσχύνηθην

δ) Τó (αυ) και (ευ) γίνεται (ηυ) π. χ.
αύξάνω, ηύξανον, ηύξησα, ηύξηθήν
εύχομαι, ηύχόμην, ηύχήθην,
εύτυχώ, ηύτόχουν, ηύτόχησα.

ε) Τó (οι) γίνεται (ω) π. χ.
οικοδομώ, ώκοδόμουν, ώκοδόμησα, ώκοδο-
μήθην.

στ) Τó η, ω, ι, υ, μένουν άμετάβλητα.

3) Η μεγαλύτερη δυσκολία παρουσιάζεται στα σύνθετα από πρόθεση ρήματα. Αυτά κατά γενικό κανόνα την αύξηση την παίρνουν μεταξύ πρόθεσεως και ρήματος και όχι μπροστά από την πρόθεση, δηλ. βάζομε την αύξηση στο άπλό ρήμα και κατόπιν προσθέτομε και την πρόθεσή. Πρέπει νά προσέξωμε και τις μεταβολές που γίνονται με την σύνθεση (άφομοίωση και έκθλιψη) π.χ.

άναβάλλω, άνα—έβαλλον = άνέβαλλον
περιπαίζω, περιέπαιζον, διατηρώ, διετήρουν,
διετήρησα, διετηρήθην, συγκεντρώνω (συντήκεν-
τρώνω) συνεκέντρωνον, συνεκέντρωσα, συνε-
κεντρώθην, συλλέγω (συντήλέγω) συνέλεγον,
συνέλεξα

έγγράφω (έντήγράφω) ένέγραφον, ένέγραψα,
ένεγράφην, παραμελώ, παρημέλησα, παρημε-
λήθην, έξαφανίζω, έξηφάνισα, έξηφανίσθην.

έξάγω, έξήγον, έξήγηθην, συναγωνίζομαι,

συναγωνιζόμην, συναγωνίσθην, έξακριβώνω. έξη-
κριβώσα, καθορίζω, καθώρισα, καθώρισθην,
έξογκώνω, έξώγκωσα, έξοπλίζομαι, έξωπλιζό-
μην, έξωπλίσθην, κατευοδώνω, κατευώδωσα, ά-
φωσώνω, άφωσιώθην, έξοντώνω, έξώντωσα, δι-
οργανώνω, διοργάνωσα, διοργανώθην, κατοχυ-
ρώνω, κατωχύρωσα, κατωχυρώθην, έφορμώ, έ-
φώρμησα, έξολοθρεύω, έξωλόθρευσα, έξοδεύω,
έξώδευσα, συνομιλώ, συνώμιλησα, άπόλλυμι,
άπώλεσα, καθοδηγώ, καθωδήγησα, κατοικώ,
κατώκησα, έποικοδομώ, έπωκοδόμησα, εκλέγω,
έξέλεγον, έμπιστεύομαι, ένεπιστευόμην, ένιοώ,
ένενόουν, ένενόησα (άπλούστεροι τύποι ένό-
ουν, ένόησα).

4) “Όταν τó ρήμα είναι σύνθετο από περισ-
σότερες από μία προθέσεις τότε παίρνει την
αύξηση μεταξύ της τελευταίας προθέσεως και
του ρήματος π. χ. άντεπεξέρχομαι (άντί+έπί+
έξ+έρχομαι), άντεπεξηρχόμην, άποκαθίσταμαι
(άπό+κατά+ίσταμα) άποκατέστησα άποκα-
τεστήθην (όχι άπεκατέστησα ή άπεκατεστήθην).

5) Τά παρασύνθετα ρήματα δηλ. εκείνα
που παράγονται από άλλες σύνθετες λέξεις,
παίρνουν την αύξηση στην άρχή σαν νά ήταν
άπλά, π. χ. έγγυώμαι (έγγύσις) ήγγυώμην,
ήγγυήθην, συνθηκολόγησις) έσυνθηκολόγησα,
έναντιομαι (έναντιος) ήναντιούμην, ήναντιώ-
θην, μυθολογώ (μυθολογία) έμυθολόγουν, πρω-
ταγωνιστώ (έπρωταγωνίστησα, πρωτοστατώ
(πρωτοστάτης) έπρωτοστάτησα, χειρονομώ (χει-
ρονομία) έχειρονόμησα, φιλονικώ (φιλονικία)
έφιλονίκησα, προθυμοποιοιμαι (πρόθυμια) έπρο-
θυμοποιούμην, δυσανασχετώ, έδυσανασχέτουν,
δυσπιστώ, έδυσπίστουν, δυστυχώ, έδυστύχουν,
δυσχεραίνω, έδυσχεραίνον κ.τ.λ.

6) Μερικά ρήματα άν και σύνθετα από
πρόθεση παίρνουν την αύξηση έξωτερικώς. Τά
κυριώτερα είναι τά εξής :

συντομεύω, έσυντόμευον, έσυντόμευσα συ-
νηθίζω, έσυνήθιζον έσυνήθισα, προτιμώ, έπρο-
τίμησα, έπροτιμήθην, πρόφασίζομαι, έπροφασι-
ζόμην, έπροφασίσθην, παρουσιάζω, έπαρουσία-
ζον, έπαρουσίασα, έπαρουσιάσθην, παρνο-
μώ, έπαρνώμουν, έπαρνώμησα, συλλο-
γιζομαι, έσυλλογιζόμην, έσυλλογίσθην συν-
θηκολογώ, έσυνθηκολόγουν έσυνθηκολόγησα,
άνοιγω, ήνοιγον, ήνοιξα (κάνει και άνέω-
γον, άνέωξα) άνάπτω ήναπτον ήναψα, κάθη-
μαι, εκάθημην, καθίζω, εκάθιζον, εκάθισα, κα-
θεύδω, εκάθευδον, συνεχίζω, έσυνέχιζον, έσυ-
νέχισα.

7) Τά πάρα κάτω άν και άρχίζουν από
(ε) δέν τó τρέπουν σε (η) αλλά τó τρέπουν σε
(ει) : έχω—εΐχον, εργάζομαι—ειργαζόμην, έλκω
εΐλκον, έλκώω, εΐλκυον, έλίσσω—εΐλισσον,
έθίζω—εΐθιζον, έρπω—εΐρπον, έπομαι—εΐπό-

ην, ἔω—εἶων, ἔστιω—εἰστίων.

8) Μερικά τὰ ὁποῖα ἀρχίζουν ἀπὸ (ει) δὲν τὸ μεταβάλλουν π.χ. εἰδοποιῶ, εἰδοποιῶν, ἀπεικονίζω, ἀπεικονίζον, εἰρηνεύω, εἰρηνεύουσα, εἰρωνεύομαι, εἰρωνεύομαι, εἰρωνεύομαι. Τὸ εἶμαι κἀνὲι στὸν παρατατικὸν ἤμουν καὶ ἤμην τὸ ἑορτάζω κἀνὲι ἐώρταζον, ἐώρτασα.

9) Τὰ ἐξῆς παίρνουν δυὸ ἀυξήσεις (καὶ χρονικὴν δηλ. καὶ συλλαβικὴν) ἀμφισβητῶ, ἡμφεσβήτουν, ἡμφεσβήτησα, ἐνοχλῶ—ἡνώχλουν—ἡνώχλησα—ἡνωχλήθην ἀνορθῶ, ἡνώρθουν, ἡνώρθωσα ἡνωρθώθην, ἀνέχομαι, ἡνειχόμην, ἡνέχθην, ἀντιδικῶ, ἡντεδίκουν, ἡντεδίκησα, ἀμφιγνῶ, ἡμφεγνόουν. Τὸ βούλομαι κἀνὲι ἐβουλόμην καὶ ἡβουλόμην, τὸ δύναμαι ἐδυνάμην καὶ ἡδυνάμην, τὸ μέλλω, ἔμελλον καὶ ἡμελλον, τὸ θέλω ἔθελον καὶ ἡθελον.

10) Ὅσα ρήματα ἀρχίζουν ἀπὸ (ευ) ὅταν μετὰ τὸ (ευ) ὑπάρχη βραχὺ φωνῆεν παίρνουν τὴν αὔξηση ἐσωτερικῶς, π.χ. εὐορκῶ, εὐόρ-κουν εὐοδῶ, —εὐώδουν, εὐωδῶθην, εὐώδωσα, εὐεργετῶ εὐηργέτησα, εὐηργετήθην, εὐερεστοῦμαι, εὐηρεστήθην, εὐηρέστησα. Ὅταν ὅμως μετὰ τὸ (ευ) ὑπάρχη μακρὸ φωνῆεν μένει ὅπως ἔχει π.χ. εὐώχοῦμαι, εὐωχούμην, εὐωχέθην, εὐημερῶ, εὐημέρησα, εὐωδιάζω, εὐωδίασα. Ὅταν τέλος μετὰ τὸ (ευ) ὑπάρχη σύμφωνο τότε τὸ (ευ) γίνεται (ηυ) π.χ. εὐθύνω, ηὐθύνα, ηὐθύνθην, διευκολύνω, διηυκόλυνα, εὐνοῶ, ηὐνόησα, ηὐνοήθην, εὐκαίρῳ, ηὐκαίρησα, εὐχαριστῶ, ηὐχαρίστησα, ηὐχαριστήθην, εὐπρεπίζω, ηὐπρέπιστα, εὐρύνω, ηὐρύνα κτλ.

11) Καὶ τὰ πάρα κάτω δὲν παίρνουν αὔξηση, αἰωροῦμαι, αἰωρούμην, αἰωρήθη, οἰστρηλατῶ, οἰστρηλάτησα, οἰστρηλατήθην, οἰκονομῶ, οἰκονόμησα, οἰκονομήθην, οἰκουρῶ, οἰκούρουν, οἰκούρησα, ἐνοικιάζω, ἐνοικιάζον, ἐνοικίασα, ἐξοικειώνομαι, ἐξοικειώθην, οἰκονομῶ, οἰκονόμησα, ἐγκωμιάζω ἐγκωμίασα, ἀντιπροσωπεύω, ἀντιπροσώπευσα, ἐκκλησιάζομαι, ἐκκλησιάζομαι, τῆς Νεοελληνικῆς καὶ μερικά ἄλλα τὰ ὁποῖα ἀπὸ τὴν καθημερινὴν χρῆσιν θὰ γνωρίσωμε.

12) Στὴ δημοτικὴ γλῶσσα δὲν ἰσχύουν ἀπόλυτα οἱ πάρα πάνω κανόνες, διότι σὲ πολλὰ ρήματα καταργεῖται ἡ αὔξηση (πρὸ πάντων ἡ χρονικὴ) ὅπως ἀγοράζω, ἀγόρασα καὶ σὲ πολλὰ σύνθετα μπαίνει στὴν ἀρχὴ ὅπως καταγράφω, ἐκτάγραψα. Γιὰ τὴν ὀρθὴ ὅμως γραφὴ καὶ σ' αὐτὴ τὴ δημοτικὴ ἀκόμη, πρέπει νὰ ξέρωμε τοὺς κανόνες αὐτοῦς.

ΣΠ. ΜΑΡΚΟΥΔΑΚΗΣ

Καθ. Β' Γυμν. Χανίων

ΣΤΟ ΚΑΛΟ

Χαρισμένο στὸν μεγάλο μου ἀδερφὸ

Τῆς ἀνοιξῆς τὸ λούζουν τὰ μῦρα
τὸ λευκὸ τρεχαντήρι. Ἄκουστ' ἡ λύρα
κάποιου ἀόρατου παίχτη θλιμένου
τοῦ χωρισμοῦ. . . Φεύγει. . . κάπριοι μένουν. . .

Φεύγει Μιὰ ζωὴ θὰ ἀρχίσῃ
ποιὸς ξέρει ἂν ξανά θὰ γυρίσῃ . .
Ἄπλωτοὶ εἶν' οἱ δρόμοι μπροστὰ
καὶ γλαυκὸς ὁ ὀρίζοντας βαθεῖα

πίσω ἀπ' τ' ὄνειρα τ' ἄγνωστα μυστήρια ἢ φύση
ποιὸς ξέρει ἂν δη γιορτάτικη τῆ δύση. . .

Ἄν θὰ σταθῇ ἀλύγιστος εἰς τῶν στοιχείων τῆ
[λύσσα
ἂν βρῆ λιμάνι, ἂν τότεμόνι του στρέφεται ὄλο ἴσα

Ἐνα δάκρυ ἀργοκυλᾷ
μιὰ ψυχὴ μὲ ἐκεῖνο μιᾷ.
«Συντροφιά μὲ γλυκόπνοες αὔρες καὶ γλάρους
νὰ φτάσῃς τοῦ τελευταίου λιμανιοῦ τοὺς φάρους»

ΘΕΟΔΟΣΙΑ Γ.Θ.Χ.

Ζ' πρακτ. Γ.Θ.Χ.

ΕΜΕΙΣ ΟΙ ΔΥΟ

(Σὲ φίλο)

Ἐμεῖς οἱ δυὸ πιασμένοι ἀπ' τὸ χέρι
θὰ προχωροῦμ' ἐμπρός!
Κι' ἐνάντια στὸ χιονιᾶ, στὸ τρελλαγέρι
καὶ στὸ σβυσμένο φῶς.

Εἴμαστ' ἐμεῖς γεροῖ, μὲ στέρια μπράτσα,
μ' ἀτσάλινη καρδιά
ποῦναι φταγμένη ὄχι γιὰ μπουνάτσα
μὰ γιὰ κακοκαιριά.

Κι' ἂν ἔφτασε δρυμὸς ἢ πρώτη μπόρα
τί μᾶς τρομάζει αὐτός;
Ἄλύγιστοι καὶ σπαθῶτοὶ ἐμπρός καὶ τώρα
θὰ προχωροῦμ' ἐμπρός, ναί, πάντα ἐμπρός.

Μὰ εἴμαστ' ἕνα ἐμεῖς! Κι' ἂν χωριστοῦμε
εἴμαστε οἱ πλειὸ ἀδύνατοι στὴ γῆ.
Γι' αὐτὸ πάντα μαζὺ θὰ προχωροῦμε
γιὰ ἕνα σκοπὸ, μὲ μιὰ καρδιά μὲ μιὰ ψυχὴ.

Σ. ΣΜΠΥΡΑΚΗΣ

Ηβ' Β.Γ.Α.Χ.

ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΖΩΜΕΝ ΜΕ ΤΗΝ ΕΛΠΙΔΑ

'Απογοήτευσis, θλίψη, οδύνη, λέξεις σχεδόν με αυτό τὸ νόημα, εἶναι ὅμως γνωστὲς καὶ τὰς συναντοῦμε τακτικῶς εἰς τὴν καθημερινήν μας ζωὴν ὑπάρχουν στιγμὲς ποὺ δὲν ἱκανοποιοῦν τὴν ζωὴν μας. Ζῆς μέσα σὲ δάκρυα, περνοῦν κυλοῦν τὰ σκαλοπάτια τῆς ζωῆς σὰν τυπογραφικὴ μηχανὴ ποὺ ἔχει τὸ προτέρημα νὰ τυπώη καθενὸς τὸ διάβα του, καὶ εἰς τὸ ἔξῃς γνωρίζεις τὸ παρελθόν σου δὲν τὸ ξεχνᾶς. 'Αλλὰ θυμᾶσαι! "Ἐρχονται στιγμὲς ποὺ ἀνασύρης τὴν λήθην τὴν εὐρισκομένην εἰς τὸ περιθώριον ἐδῶ μπροστὰ σου καὶ βλέπεις τὰ παλιά. Μένουν λοιπὸν ὅλα δὲν λησμονοῦνται δὲν θυμόμεθα μόνο τὰ εὐχάριστα ποὺ ἔρχονται εἰς τὴν συνειδησίην μας σὰν ἕνας καινούργιος συνηρμός.

Γεννώμεθα εἰς τὰ δάκρυα, μεγαλώνομε εἰς τὰ ἀγκάθια καὶ ἀποθνήσκομεν πολλὰς φορὰς ἐν μέσῳ ἀπογοητεύσεων.

Διερχόμενος κάποιος ταξιώτης ἀπ' ἕνα κοιμητήριον μιᾶς πόλεως ἐδιάβασε τὰς τρεῖς λέξεις ἐπὶ τοῦ τάφου ἑνὸς παιδιοῦ. «Ἐγεννήθη, ἔκλαυσε, ἀπέθανε». Καλὰ αὐτοὶ αἱ τρεῖς σκληραὶ λέξεις ἄρκοῦν διὰ ἐπιτύμβιον τοῦ ἀνθρωπίνου γένους.

Δηλαθῆ ἀπὸ τὸ λίκνον τῆς ζωῆς ἕως τὸ μνήμα ὑπάρχουν μόνον δάκρυα; "Οχι δὲ μοῦ φαίνεται αὐτὸ εἰς ἐμένα σωστό. "Ἐχωμεν καὶ περιστάσεις γεμάτες ἀπὸ χαρὰ. "Ωραία λέξεις! "Ἡ χαρὰ!

Τὴν θέλομεν πάντοτε νὰ εἶναι γύρω ἀπὸ τὸν ψυχικὸν μας κόσμον, νὰ μᾶς κἀνῃ διαρκῶς εὐτυχεστέρους καὶ νὰ καθιστᾷ εὐτυχεῖς καὶ ἄλλους, κείνους ποὺ ζοῦν κοντὰ, περνοῦν μαζί. "Ὁμως τί εἶναι ἡ χαρὰ; Τὸ ἄρωμα τῆς ἀρετῆς. "Οχι, ὄχι εἶναι περισσότερο ἀπὸ ἄρωμα εἶναι μία δύναμις. Αὕτη ἡ δύναμις γίνεται εὐτυχία ἐφάμιλη φυσικὰ μετὴν χαρὰ τὴν ὁποῖαν ἐπιθυμοῦμεν, τὴν θέλομεν, τὴν ζητοῦμεν, τὴν καλοῦμεν. Πῶς ὅμως θὰ τὴν εὕρωμεν, ποῖα εἶναι ἡ συνταγὴ ποὺ μ' αὐτὴ θὰ τὴν διατηρήσωμεν; 'Απλῶς νὰ ἀγαπῶμεν τοὺς πάντας καὶ νὰ ἐργαζώμεθα μετὴν ἐλπίδα. Διότι ἡ εὐτυχία εἶναι τὸ ἄνθος ἡ ἐλπίς ὅμως εἶναι τὸ μικρὸ κλαδάκι ἐπάνω εἰς τὸ ὁποῖον στηρίζεται τὸ ἄνθος.

ΜΠΟΥΛΗΣ ΜΑΛΑΞΙΑΝΑΚΗΣ

Ζα' Κλασσικοῦ Ἀον Γυμν. 'Αρρ. Χανίων

Ριγμένο ἦταν τὸ αἰθέριο τῆς κορμὶ
χωρὶς πνοὴ στὸ βράχο· τὰ μαλλιά τῆς
παιγνίδι στὸν ἀγέρα· κγὶ μ' ὄρμη
ἔσκιζε τ' "Ὀρνιο τὴ ζεστὴ καρδιά τῆς.

* *

Τὰ χέρια τῆς τὰ δόλοεκα ἀνοιχτὰ
με σίδερα στὸ βράχο καρφωμένα.
Νιὸς Προμηθέας· κ' ἡ θάλασσα φριχτὰ
βογγάει τριγύρω· κλαίει ἀπελπισμένα.

* *

Στάλες καὶ στάλες αἶμα ἀργοκυλοῦν
ἀπ' τῆς σκλαβιάς τ' ἀκάνθυνο στεφάνι
στὸ μέτωπο· μὰ ξάφνου πῶς μιλοῦν
τὰ χεῖλη τῆς 'Αλύτρωτης μοῦ ἐφάνη.

* *

Κοιμόταν· στοῦ ληθάργου τὸ μουντὸ
σκοτάδι, γλυκονεῖρου ἄϋλ' ἀχτίδα
τὰ χεῖλη τῆς μισάνοιξε.
Φουντώνει ὀλόλαμπρη, ροδόλουστη ἡ ἐλπίδα.

* *

Τὸν εἶδε· εἶχε σκυμμένο στοργικὰ
τὸ πρόσωπο μετὰ λάμψη στολισμένο
οὐρανόσταλτη· ἦς γέλασε γλυκά.
Φεύγει μακρὰ τῆς τ' "Ὀρνιο φοβισμένο.

* *

"Ὀργανισμό τὸν ἔλεγαν 'Ἐθῶν
τῆς ἔδινε ἕνα δάφνινο στεφάνι·
ἀλλ' ὅμως δυστυχῶς! «πρὸς τὸ παρὸν»
δὲ σκέπτει' ἡ 'Ἀνθρωπότης νὰ τὸ κἀνῃ.

* *

Τινάζει' ἀπ' τὸ Λήθαργο μ' ὄρμη
ἡ Κόρη τ' "Ὀνειρό τῆς ν' ἀγκαλιάση
διπλὲς τῆς δένουν ἀλυσσίδες τὸ κορμὶ
στὸ βράχο: «Μάνα» κράζει καὶ σπαράσσει.

* *

Τὸ πληγωμένο ἀλύτρωτο κορμὶ
χωρὶς πνοὴ στὸ βράχο: ἦταν ριγμένο.
καὶ τ' "Ὀρνιο ὄρμη μετὰ πλιότερη ὄρμη
τὰ σπλάχνα τῆς νὰ φάη τὸ λυσσασμένο.

* *

Θάρθη μιὰ μέρα ἡ Μάνα μετὰ φτερά
τὴ λατρεμένη Κόρη τῆς νὰ πάρη.
θὰ λάμπη ὁ "Ἡλιος στὰ ἦσυχά νερά
καὶ τ' "Ὀρνιου θὰ σαπίζη τὸ κουφάρι!

'Ερατοσθένους Γεωρ. Καψωμένος
Τάξις Ζ' Γυμνάσιον 'Αλικιανοῦ

Η ΣΕΛΙΔΑ ΤΩΝ ΜΙΚΡΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

Βουκολιές τῆ 16)1)55.

Εἶμαι μαθητὴς Στ'. τῆς τάξεως τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Βουκολιῶν. Μόλις προχθὲς ἔτυχε νὰ διαβάσω ἕνα τεῦχος ἀπὸ τὸ περιοδικὸ σας «Μαθητικὴ Ἠχώ».

Μὲ μεγάλη προσοχὴ τὸ ἐδιάβασα, ἀλλὰ περισσότερο χάρηκα στὴν σελίδα πού ἔχετε χαρίσει καὶ γιὰ ἐμᾶς τοὺς μικροὺς μαθητὰς. Καὶ τώρα πᾶν δεχθῆτε με καὶ ἐμένα ὡς ἕνα ἀπὸ τοὺς πολλοὺς σας μικροὺς φίλους.

Ἀπεφάσισα νὰ σᾶς στείλω καὶ ἐγὼ μιὰ ἐκθεσοῦλα. Τὴν ἐκθεσὴ μου αὐτὴ τὴν διάβασε καὶ ὁ διδάσκαλός μου κ. Γουλιέλμος Νικόλαος.

Ἡ ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΛΙΑΚΑΔΑ.

Τὴ εὐλογία Θεοῦ πού εἶναι σήμερα! Πρωτὶ—πρωτὶ ὁ ἥλιος ἀνέτειλε λαμπρὸς καὶ ἡ ἡμέρα ἔδειχνε πὼς θὰ ἦταν καλοκαιρινή. Πολὺ λίγα σύννεφα βοισκόταν στὸν οὐρανό. Σιγά—σιγά ὁμοῦς τὰ μικρὰ σύννεφάκια διελύθησαν καὶ τώρα ὁ ἥλιος τρέχει μὲ τὸ δόλοχρυσό ἄρωμα τοῦ στὸν καταγάλανο οὐρανὸ σὰν βασιληᾶς καὶ νικητὴς τῶν συννέφων.

Ἡ γῆ βρογμένη ἀπὸ τὰ νερὰ τῶν περασμένων βροχῶν καρτεροῦσε μὲ λαχτᾶρα μιὰ ὁμορφὴ καὶ φιλόστοργη λιακάδα σὰν τὴ σημερινὴ γιὰ νὰ τὴν ἀνακουρίσει.

Τὰ δένδρα ἀλάφρωσαν κι' αὐτὰ ἀπὸ τὸ νερὸ πού τὰ βάραινε. Καὶ τώρα ὀρθώνονται σὰν γίγαντες καὶ σὰν ὀρκισμένοι πολεμιστὲς ἐναντίον τῆς περασμένης βροχῆς.

Σὲ ὅλων τῶν ἀνθρώπων τὰ πρόσωπα εἶναι ζωγραφισμένη ἡ χαρὰ καὶ ἡ εὐγνωμοσύνη πρὸς τὴν σημερινὴ λιακάδα. Καὶ γιατί; Νά. Γιατὶ θὰ τοὺς ἀξιῶση νὰ κάμουν τὶς πολυτίμες ἐργασίες τῆς ἡμέρας χωρὶς τὸν φόβο τῆς βροχῆς καὶ τῆς κακοκαιρίας.

Τὰ σχολεῖα βρίσκουν κατάλληλο τὸν καιρὸ γιὰ μιὰ μικρὴ καὶ ὁμορφὴ ἐκδρομὴ πού θὰ τοὺς γνωρίσῃ κάτω ἀπὸ τὸν γλυκὸ καὶ θερμὸ ἥλιο τὴν θαυμάσια φύση.

Μὲ λίγα λόγια ἡ σημερινὴ λιακάδα εὐχαρίστησε καὶ ἔδωσε νέα ζωὴ σ' ὅλα τὰ πλάσματα τῆς δημιουργίας τοῦ Θεοῦ.

Μὲ πολὺ ἀγάπη ὁ μικρὸς σας φίλος

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΚΗΣ ΚΩΝ)ΝΟΣ

Ἐτῶν 12.

Ο ΧΕΙΜΩΝΑΣ

Ἄχ! αὐτὸς ὁ χειμώνας μὲ τὸ κρύο καὶ τὰ χιόνια! Τὰ δένδρα ἔρριξαν καὶ τὸ τελευταῖο κίτρινο φύλλο τους, καὶ τώρα γυμνὰ παρακαλοῦν τὸν Πλάστη νὰ τοὺς ξαναδώσῃ τὴν χαμένη των ὁμορφιά. Τὰ πουλιά, οἱ πεταλοῦδες, τὰ λουλούδια ἔχουν χαθῆναι σὰν ἕνα μακρινὸ ὄνειρο καὶ οἱ τίς θέσεις των εἶναι τώρα τὸ χιόνι καὶ ἡ παγωνιά. Ἀντὶ γιὰ τὸ δροσερὸ ἀεράκι φουσᾷ ὁ βοριάς, πού κάνει τ' ἀρνάκια νὰ

ΕΚΘΕΣΟΥΛΑ

ΜΙΑ ΕΚΔΡΟΜΗ

Τὸ πρωὶ πού πήγαμε στὸ σχολεῖο, μᾶς εἶπαν πὼς θὰ πᾶμε ἐκδρομὴ, καὶ ἡ χαρὰ μας δὲν περιγράφεται. Ὅσοιπὺ νὰ ξεκινήσωμεν φωνάζαμε ὄλο χαρὰ. Τέλος ξεκινήσαμε μὲ τραγοῦδια. Ἐπήραμε τὸν δρόμον πρὸς τὸ μικρὸ λόφο, καὶ ὅσο προχωροῦσαμε τόσο ἡ χαρὰ μας δυνάμωνε. Ἐφθάσαμε στὸ κατάλληλο μέρος πού θὰ σταματοῦσαμε καὶ ἀναπνεύσαμεν βαθειὰ τὸν καθαρὸ ἀέρα. Σὰν σπορπίσαμεν ἡ ἔξοχὴ ἀντήχησε ἀπὸ τὶς ζωηρὲς φωνὲς τῶν παιδιῶν. Ἐγὼ κᾶθησα σὲ μιὰ παρῆα νὰ ἀπαντήσω στὶς ἐρωτήσεις πού μᾶς εἶχε βάλει ὁ καλὸς μας διδάσκαλος. Ἄμα ἀπάντησα παρατηροῦσα τὴν ὁμορφὴ φύση πού ἀπλωνόταν ἔμπρός μου. Ἡ φύση ομοιάζει σὰν ἕνα χαλὶ πράσινο, δὲν εἶχε ὁμοῦς τόσες ποικιλίες ὅσες ἔχει τὴν ἀνοιξή, μονάχα ζαφορὲς καὶ κάτι ἄλλα φτωχὰ λουλουδάκια φύτρωναν. Ἀφοῦ παίξαμε καὶ χαρήκαμε τὴν φύση ὁ κύριος ἐσφύριξε τρεῖς φορὲς.

Τοῦτο ἦταν σημάδι πὼς ἔπρεπε νὰ φύγωμε, διότι ἐπέρασε ἡ ὥρα. Τὴ γρήγορα πού πέρασε ἡ ὥρα κανένα παιδί δὲν τὴν κατάλαβε. Μπήκαμε στὴν γραμμὴ καὶ ξεκινήσαμε γιὰ τὸ σχολεῖο. Πλησιάζομε τὸ σχολεῖο. Περάσαμε τὴν Ἐθαγγελίστρια καὶ τὸ 10ο σχολεῖο. Εἶδα ἕνα περιβόλι πού ἦταν γεμᾶτο πορτοκαλλιῆς φορτωμένες μὲ τὸ νόστιμο καρπὸ τους, πού μοιάζει σὰν κουβάρια χρυσοῦ νήματος. Φτάσαμε στὸ σχολεῖο κουρασμένοι ἀλλὰ καὶ εὐχαριστημένοι. Αὐτὴ ἡ ἐκδρομὴ θὰ μοῦ μείνῃ ἀξέχαστη! Τὴ ὥραία πού περάσαμε. Πολὺ θὰ ἤθελα νὰ μείνω γιὰ πάντα ἐκεῖ ψηλὰ στὸ βουνὸ ἀνάμεσα στὰ ἀγριολούλουδα μακρὰ ἀπ' τοῦ κόσμου τὴν κακία καὶ τὴν ψευτιά.

ΑΡΓΥΡΩ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

Τάξις Ε'. 9ου Δημοτικὸν Σχολεῖον Χανίων.

παγώνουν. Τὰ λίγα λουλούδια πού δὲν τὰ σκέπασε ἀκόμη τὸ βαρὺ χιόνι ρίχνουν τὰ κεφαλίκια τους. Ἡ γορὴ κληματαριά εἶναι σκεπασμένη μὲ χιόνι καὶ φαίνεται σὰ νὰ φορῆ ἄσπρο γούνινο παλτὸ πού... ἡ κημεμένη οὔτε στὸ ὄνειρό της δὲν τὸ εἶχε δεῖ. Τὰ κάγγελα φοροῦν καὶ αὐτὰ τὰ χιόνινα σκυφιά τους καὶ καμαρώνουν μέσα σ' αὐτά. Ἡ γιαγιά ξαναφόρεσε τὰ γιαλιά της κάθισε χαϊδεύοντας τὰ ἐγγόνια της κοντὰ στὴν φωτιὰ γιὰ νὰ τοὺς πῆ τὰ ὥραία παραμῦθια, ἐνῶ στὴ θράκα ψήνονται τὰ κάστανα. Τὰ πουλιά ἔφυγαν καὶ μόνο τὰ σπουργίτια μὲ τὴν λερωμένη ζακέτα των τρέχουν ἀπὸ δένδρο σὲ δένδρο.

Τὸν οὐρανὸ — πού ἦταν πρὶν γαλανὸς τὸν σχίζουν καὶ τὸν τρανιάζουν βροντὲς καὶ ἀστραπὲς. Ὁ χειμώνας δὲν εἶναι ἀπὸ τὶς ὥραϊες ἐποχὲς τοῦ χρόνου, ἀλλὰ ἔχει κι' αὐτὸς τὶς χάρες του.

ΜΑΡΙΚΑ ΑΝΑΣΤΑΣΑΚΗ

Ε' Τάξις 9ου Δημοτ. Σχολ. Χανίων,

ΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

Ἐπὶ τοῦ γραφείου εὗρσκαται ἡμερολόγιον τὸ ὁποῖον φυλλομετρῶ ἀδιαφόρως. Ἰδοὺ π. χ. ὁ Φεβρουάριος. Μὴν χωρὶς τίποτε τὸ ἐξαιρετικόν. Εἰς ἕκ τῶν πολλῶν. Ἄν μὲ ἠρώτα κάποιος τί τὸ ἐνδιαφέρον εὗρισκω εἰς αὐτὸν τὸν μῆνα θὰ ἀπῆντων: Ἐχει τὰς ὀλιγωτέρας ἡμέρας ὄλων τῶν συναδέλφων του!

Ἐν τούτοις πρὸ δύο μόλις ἐτῶν εἶχον ἐντελῶς διάφορον γνώμην. Τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ὁ Φεβρουάριος ἦτο ὁ μῆν τῶν ἐξετάσεων. Φόβος καὶ τρόμος!...

Ἐυλογημένη ἐποχὴ! Καὶ σήμερον ἀκόμη ἡ ἀνάμνησίς του γεμίζει τὴν καρδίαν μου ἀπὸ συγκίνησιν. Καὶ ἐνίοτε ἀμφιδάλλω ἐὰν ἐξῆσα ὄντως καὶ ἐγὼ ζωὴν μαθητοῦ ἢ παρηκολούθησα μίαν ὥραιαν κινηματογραφικὴν ταινίαν μὲ πρωταγωνιστὴν τὸν ἑαυτὸν μου.

Ἄλλ' ἐδῶ πρόκειται περὶ τῶν ἐξετάσεων. Φόβος καὶ τρόμος ὅπως σὰς εἶπα. Ἀπὸ ἐβδομάδος ἤρχιζεν, ὡς προοίμιον μάχης, ἡ φυλλομέτρσις τῶν διδλίων. Ἐνθυμοῦμαι τὰς κρίσεις μας περὶ τῆς ποσότητος τῆς ὕλης. Ὀλίγα σελίδες ἐξ ἑκάστου μαθήματος. Καὶ ὁ μὴν. «Τὸ πρῶγμα εἶχε κατανῆσει ἀνυπόφορον» καὶ «οἱ καθηγητὰὶ ἔπρεπε πλεόν νὰ ἀντιληφθοῦν ὅτι... ἄνθρωποι εἴμεθα καὶ ἡμεῖς καὶ ἔχομεν ὄριον ἀντοχῆς». Μερικοὶ μάλιστα—μὴ διακρινόμενοι προφανῶς διὰ τὴν ἐπιμέλειάν τω—ἐπρότεινον νὰ συσταθῇ ἐπιτροπὴ ἢ ὁποία θὰ παρεκάλει τοὺς καθηγητὰς νά... μᾶς χαρίσουν μερικά!! Καὶ ἡ μὲν ἐπιτροπὴ, φυσικὰ, οὐδέποτε ἐπέτύγγανε τὸν σκοπὸν τῆς, ἡμεῖς δὲ ἐμείνομεν μὲ τὴν ἐντύπωσιν ὅτι «αὐτὴν τοῦλάχιστον τὴν φοράν ὀφθαλμοφανῶς ἠδικήθημεν».

Ἡ ἀπόστασις τῶν δύο ἐτῶν μοῦ ἐπιτρέπει σήμερον νὰ γελάσω μὲ τὰ παραπάνω.

Δὲν ἦτο ὅμως μόνον ἡ ποσότης. Ἦτο καὶ ἡ... ποιότης! Ἐ αὐτὴ ἡ ποιότης! Ἐὰν ἡ Κυβέρνησις ἀπεφάσιζε νὰ τακτοποιήσῃ τὴν ὕλην συμφώνως πρὸς τὰς ὁδηγίας μας ἔπρεπε νὰ καταργήσῃ τοὺς ἀρχαίους συγγραφεῖς καὶ νὰ εἰσαγάγῃ εἰς τὸ Σύνταγμα ἀρθρον ἀπαγορευθὸν τὴν διδασκαλίαν τῶν μαθηματικῶν εἰς τὰ Γυμνάσια! Ἀφήνω τὰ Γαλλικά. Ἐδῶ τὰ «ἐπιχειρήματά μας» ἦσαν ἀκλόνητα! Πρῶτον τὴν γλώσσαν μας καὶ ὕστερον τὴν ξένην. Ἐνθυμοῦμαι μάλιστα κάποιον συμμαθητὴν μου ὁ ὁποῖος κάποτε ἀγορεύων ὑπὲρ τῆς καταργήσεως τῆς Γαλλικῆς... ἐδάκρυσεν ἀπὸ πατριωτισμὸν ὅταν ἀνέφερε τὸ παραπάνω «ἐπιχειρήμα»!!

Κατηγορακτισμένοι λοιπὸν διὰ τὴν σωρείαν τῶν «ἀδικιῶν» αἱ ὁποῖαι μᾶς προσεγγίνοτον προσέει δὲ τρέμοντες ἀπὸ φόβου προσερχόμεθα εἰς τὰς ἐξετάσεις. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον μοῦ ἔκαμινεν ἐντύπωσιν ἦτο ἡ «χαίρεκακία» τῶν καθηγητῶν οἱ ὁποῖοι ἠστειεύοντο εἰς τὸ βῆμα μας. Μάλιστα δὲ κάποτε ἠπειλοῦν ὅτι θὰ τοὺς ἐδικιῶθῃ, εὐθὺς ὡς γίνω ἐπιθεωρητής! Ἀρά γε θὰ εἴπατε ποτὲ δικαίωσιν εἰς τὴν μαθητικὴν καρδίαν; Ἀμφιβέβηλλον.

Τὸ πέρασ τῶν ἐξετάσεων ἐωρτάζετο μεγαλοπρεπῶς. Καὶ ἀπὸ ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἐνόμιζον ὅτι ἐπέτυχον καὶ ἀπὸ τοὺς ἄλλους οἱ ὁποῖοι δὲν εἶχον δυστυ

Τ' ἈΣΠΡΟΓΑΛΑΖΙΟ ΤΟ ΠΑΝΙ

(Ἀφιέρωμα στὸ φίλο μου Ἐμμ. Γερακάκη μαθητὴ στὸ Ρέθυμνο)

Τ' ἀσπρογαλάζια σου τὰ χρώματα τὰ δυὸ στὴ νίκη ὠδήγησαν τὴν ἔνδοξον Ἑλλάδα. τῶν ἐχθρῶν ἔκαμε τὰ τεῖχη ρημαδιῶ, γιὰ τὴ φώτιζες, μυριόφωτη λαμπάδα!

Σοῦδωσε δῶρο τὸ Σταυρὸ τοῦ ὁ Χριστὸς κι' ὁ Ποσειδῶνας τὸ γαλάζιο τοῦ τὸ κῆμα. γιὰ νὰ φοβᾶται τὴ θωριά σου ὁ ἐχθρὸς καὶ μ' ἕνα βλέμμα σου νὰ κείτεται στὸ μνημα!

Γιὰ σένα κόπηκε τοῦ διακού τοῦ σπαθὶ ἀπὸ τὴ χρῆση τὴν πολλὴ στὴν Ἀλαμάνια! Κι' ὁ Ρήγας πάλι, ἀπὸ τὰ ξένα ἐσὲ ποθεῖ! Ἐσὲ περήφανη σὰν τὴ γλυκεῖα τοῦ μάννα.

Κι' ὁ δοξασμένος μας ὁ γέρος τοῦ Μωριά νίκες σκορποῦσ' ἐσὲ κρατώντας στὸ δεξί του. Κι' ὠρκιζόταν στὴ δικιά σου τὴ θωριά πρῶτα νὰ χάσῃ παρά σένα, τὴν ψυχὴ του!

Τώρα στὰ λεύτερα τὰ κάστρα, θαλερὴ σὰν μιὰ βουνήσια, γκριζομάτα βλαχοπούλα, σὰν σὲ χαϊδεύῃ τὸ μελτέμι μὲ στοργή, σὺ φλυαρεῖς ὄλη χαρὰ σὰν τὴ βρυσούλα.

Καὶ μὲς τὰ πέλαγα στὴν πλῶρη τοὺς μπροστά σ' ἔχουν γιὰ στόλισμα τὰ δλάσπρα τρεχαντήρια Αὐτά, ποῦ σοῦπα, πόσο εἶναι λιγοστά! Σ' ἐσὲ ταιριάζουσε παιάνες, νικητήρια.

Ἐσὺ, σημαία γιγαντώνεις τὴν καρδίαν τοῦ δαφνοστόλιστου τοῦ Ἑλληνα φαντάρου, ἐσὺ τὸν κάνεις σὰν τ' ἀνήμερα θεριά! Λίγοι γιὰ σὲ εἶναι κι' οἱ ὕμνοι τοῦ Πινδάρου!

Ὅταν σὲ βλέπω λυγερὴ σὰν τὴν Ἰτιά χίλιες ἀνάμνησες στὰ σπλάχνα μου ξυπνοῦνε. Σὺ, ροδαυγὴ δροσάτη κάνεις τὴ νυχτιά, γι' αὐτὸ τὰ χεῖλη μου ὀλοένα θὰ σ' ὕμνοῦνε!..

Γεώργ. Φραγκάκης
Ζ' Γυμνάσιον — Νεαπόλεως

χωὺς παρομοίαν γνώμην. Εἰς τὸ περίβολον τοῦ σχολείου ὄλοι μᾶζι ὅπως εἰς τὴν ἀρχαίαν Πνύκα ἐκρίνομεν ἑαυτοὺς καὶ ἀλλήλους. Ἐπεκρίνοντο, ἐγνοεῖται, πρωτίστως οἱ καθηγητὰὶ διὰ τὴν αὐστηρότητά των. Καὶ ἐζητεῖτο κάθε φορὰ ἡ ἐπιείκεια νὰ εἶναι μεγαλυτέρα.

Καὶ ὁ καιρὸς παρήλθε. Σήμερον ἔχων ἐπὶ τοῦ γραφείου μου τὰ ὀγκώδη πανεπιστημιακὰ συγγράμματα ἀδυνατῶ νὰ κρίνω τὸν τότε ἑαυτὸν μου. Ποῦ ἦσαν αἱ διδασκαλῖαι; Ποῦ ἔβλεπα τὴν αὐστηρότητα; Δὲν ἤμπορῶ νὰ σὰς εἶπω. Καὶ σεις ἔπειτα ἀπὸ ὀλίγους μῆνας ἢ ἔτη θὰ δοκιμάζετε τὰ ἴδια μὲ ἐμὲ συναισθήματα. Σὰς ἀφήνω τὴν φροντίδα τῆς ἐξηγήσεώς των.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ
Φοιτητῆς Αθῆναι

Ο ΠΟΝΗΡΟΣ

Βαρέλι. Δοχείον συνήθως ἀποτελούμενον ἐκ βαρελοσανιδῶν κυκλῶς συνεσφιγμένων διὰ βαρελοστεφάνων. Τὸ Βυτίον. Διακρίνεται τὰ βαρέλια ἐκ τοῦ περιεχομένου εἰς νεροβάρελα, κρασοβάρελα, λαδοβάρελα, ταραμοβάρελα, σαροδελοβάρελα κ.τ.τ.

Παρ' ἡμῖν συνητοτάτη ἡ ἀπειλή: «Θὰ σὲ κάσω βαρέλι στὸ ξύλο». Αὕτη πολλάκις πραγματοποιεῖται, ἰδίως ὅταν ὁ ἀπειλῶν ἀτυχίση εἰς τὰ μαθήματα τῆς ἡμέρας καὶ ὡς ἐκ τούτου εἶναι θυμωμένος ἢ κατὰ τὴν κοινήν «τσατισμένος».

Βδέλλα. Σκώληξ ὑδροβίος κν. ἀβδέλλα. Μεταφορικῶς ὁ προσκολλώμενος εἰς ἄλλον καὶ ἐμυζῶν αὐτόν. Γενικῶς ὡς τοιοῦτο ὄν θεωρεῖ ἢ πλειονότης τῶν μαθητῶν ἀνθρωπίν, τινα, ὅστις φέρει τὸ ὄνομα Παπαγορηγοράκης Γρηγόριος ἢ ἀπλῶς Γρηγόρης.

Βίδα. Ὁ ἐλικτωδὴς ἦλος ἢ κοχλίας. Μεταφορικῶς συνήθως ἢ φράσις: «Τοῦ ἔστριψε ἢ βίδα». Αὕτη λέγεται ἐκ παραλλήλου πρὸς τὸν χαρακτηρισμὸν «Ὁ ξεβιδωμένος». Τοιοῦτος «ξεβιδωμένος» ἦτοι ἢ μιπαράφρων ἢ καὶ ἐντέλως ἀνισόρροπος δέον νὰ θεωρητῆται πᾶς ὅστις μὴ ἔχων ἰδέαν τοῦ μαθήματος εἰσέρχεται εἰς τὴν τάξιν καὶ δὴ ὅταν τοῦτο εἶναι Τριγωνομετρία ἢ Χημεία.

Βιομηχανία. Ἡ ἐργασία δι' ἧς ἀξιοποιοῦνται ἀκατέργαστοι ὕλαι μετατρέπομεναι οὕτως εἰς χρῆσιμους καὶ πολλὰκις ὑπὸ νέαν ἐντελῶς μορφήν. Τοιαύτη ἐργασία παρατηρεῖται καὶ παρ' ἡμῖν, οἷτινες κατεργαζόμενοι καταλλήλως μετατρέπομεθα σὺν τῷ χρόνῳ εἰς πλίνθους ἦτοι τοῦβλα, εἰς τὴν Νεοελληνικήν.

Βλακεία. Νωθρότης, διανοητικὴ μωρία. Βλακεία διαπράττει ὅστις δυνάμενος νὰ ἀντιγράψῃ ἐν ὥρᾳ διηγωνισμοῦ δὲν πράττει τοῦτο. (Σ.Σ. Τοιαῦται περιπτώσεις σπανίως παρουσιάζονται).

Βοήθεια. Τὸ βοηθεῖν. Ἀρωγή, συνδρομή. Βοήθεια εἶναι τὸ νὰ προσφέρῃς κατὰ τὸν διαγωνισμὸν τὴν κόλλη σου εἰς τὸν «γείτονα». Τοῦτο φυσικὰ γίνεται ὑπὸ τὸ «βλέμμα τοῦ Βοῦδα» καὶ ὑπὸ συνθήκας ἀπὸ ψυχολογικῆς πλευρᾶς ἀθλίας. Προσοχὴ ὅμως, «Ἀλλοιμονόν του ποῦ δὲν ἔχει νύχια νὰ ξυστῆ».

Βουῖλλα. Ἡ σφραγίς. Γενικώτερον ἢ ἐξουσία. Παρ' ἡμῖν βουῖλλα ἐννοεῖται ὁ μηδενισμὸς ἢ πρὸς τὸ κοινώτερον τὸ «τάπωμα». Χαρακτηριστικὴ ἐν προκειμένῳ ἡ τριλογία: «Τάπα, κερὶ καὶ βούλωμα».

Βράζω. Ζέω ὥστε νὰ κοχλάζω. Βράζει τὸ σίδηρο, τὸ κρασί, τὸ νερό. Μεταφορικῶς ἀναφέρεται καὶ εἰς τὸν ἄνθρωπον: «Βράζει ἀπὸ θυμό». Συχνὸ ἔτη καὶ ἡ ἔκφρασις: «Νὰ σὲ βράσω». Ἡ τελευταία ἴσως νὰ εἶναι ἀπάντησις εἰς φράσιν ὡς ἡ ἀκόλουθος: «Λυποῦμαι πολὺ ἀλλὰ δὲν μπορῶ νὰ στῆ δώσω τὴ μετάρρασι».

Βρῆ Ἐπιφώνημα τῆς λαλουμένης, ἐκ τοῦ μπρέ! Σημαίνει ἀπορίαν ἢ θαυμασμὸν ὅπως λ.χ. «Βρῆ θηρίο καὶ πῶς τὰ κατάφερες καὶ ἀντίγραψες»; ἢ καὶ οἰκτιρμὸν ὅπως: «Βρῆ κορόϊδο δὲν τὸ κατάλαβες πῶς θὰ σὲ βουτήξῃ ἀφοῦ ἔστεικε ἀπὸ πάνω σου».

Πονηρία εἶναι ἡ κλίσις πρὸς τὴν κακία. Ὁ πονηρὸς εἶναι τέτοιος ὥστε συναστρέφεται τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς ποῦ ἐξυπηρετοῦν τὸ συμφέρον του. Καὶ ὅταν βρίσκειται κοντὰ τοὺς ἀνοιγοκλείνει μὲ καλωσύνη τάχα τὰ μάτια του καὶ τοὺς κολακεύει μὲ φράσεις. Ὅταν θέῃ νὰ μάθῃ κάτι γιὰ τὸν ἑαυτὸν του λέγει τὸ ἀντίθετο ἀπὸ ὅτι σκέπτεται διὰ ν' ἀναγκάσῃ τὸν ἄλλο νὰ πῆ τὴν ἀλήθεια. Ξέρει χίλια δολώματα γιὰ κάθε περίπτωσι καὶ εἶναι πάντα ἔτοιμος ν' ἀπαντήσῃ.

Ὅταν βρεθῇ μεταξὺ πάλι πονηρῶν προσπαθεῖ νὰ σταθῇ στὸ ὄψος του καὶ προτιμᾷ νὰ μὴ ἀπαντᾷ στὴν ἐρώτησι ἀλλὰ νὰ κλείσῃ σιγὰ τὰ μάτια. Ὁ πονηρὸς δὲν ἔχει ἐμπιστοὺς φίλους γιὰτί ὄλους τοὺς ψαρεύει καὶ ὕστερα φέρνει τὰ νέα σὲ ἄλλον. Ἔτσι οἱ συστάσεις γι' αὐτὸν εἶναι πάντα κακὲς καὶ χρειάζεται πάλι τὴν πονηρία του γιὰ ν' ἀποσκευασθῇ.

ΕΛΕΝΗ ΠΑΛΕΤΣΑΚΗ

Ηβ' Κλασσικοῦ.

ΣΑΝ ΤΡΑΓΟΥΔΑΚΙ

ΔΑΣΙΝΟΜΕΝΕΣ ΛΕΞΕΙΣ

A

Ἄδης—ἀγιος—ἀθρὸς—ἄμα—ἄμαξα—ἀδρὸς.
Αἶμα—ἀμαρτάνω—ἄπαξ—ἄλυσις—ἀρπάζω—ἄρπαξ.
Ἄψις—ἄπτω—ἄπλὸς—ἄπλοῦς—Ἄλικαρνασσός.
Ἥλιος—ἄρμα—ἄλωνίζω—τὸ ἀρρόζω—καὶ ἀγνίζω.

E

Ἐδρα—Ἐλλην—εἰμαρμένη—εἰς—εἰργνώ—ἢ Ἐλένη.
Ἐρμα—ἐνεκα—ἐξῆς—ἐρπω—ἐπομαι—Ἐρμῆς.
Ἐλκω—ἔτοιμος—ἐλίσσω—ἐρκος—ἐορτῆ—εὐρίσκω.
Ἐλος—ἔτερος—ἢ Ἐως—ἐτιῶ—ἐταῖρος—ἔως.
Ἐλμνος—ἔψω—Ἐλικῶν—ἐκουσίως—καὶ ἐκῶν.
Ἐρμηνεύω—ἢ Ἐκάβη—τέλος δὲ καὶ ἢ Ἐκάτη.

H

Ἥλιος—ἡμέρα—ἦλος—ἦττα—ἦπαρ—Ἡρα—ἦρως.
Ἥλιξ—ἡμερος—ἦνία—ἦσυχος—καὶ ἡλικία.
Ἡμεῖς—ἦβη—ἦδονῆ—ἦκιστα—ἦγούμαι—ἦ.
Ἡττον—ἦμισυ—ἦδύς—Ἡφαιστος—καὶ Ἡρακλῆς.

I

Ἴππος—ἶνχ—ἱερὸς—ἱσταμαι—καὶ ἱλαρὸς.
Ἴλεως—ἱμάς—ἱδρῶς—ἱέραξ—καὶ ἱκανός.
Τὸ ἱδρῶν—ἱκεσία—ἱστορῶ—καὶ ἱστορία.

O

Ὄμως—ὄμοῦ—ὄδδς—ὄρκος—ὄπλον—ὄρμαθός.
Ὄρμος—ὄριον—ὄπλη—ὄμως—ὄσιος—ὄρμη.
Ὄμηρος—ὄρίζω—ὄρος—ὄσος—ὄστις—ὄτε—ὄλος.

Ω

Ὠρα—ὠριμος—ὠραῖον—ὤς—καὶ ὤδε τελευταῖον.
Κλεοπάτρα Μ. Μαγουσάκη «ΓΘΡ»

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΝΔΥΛΑΚΗΣ (1861-1920)

Μιά ξεχωριστή θέση μέσα στα νέα μας γράμματα κατέχει τὸ λογοτεχνικὸ ἔργο τοῦ Κρητικοῦ πεζογράφου Ἰωάννου Κονδυλάκη, ποὺ εἶναι περισσότερο γνωστὸς σὲ ἄλη τὴν Ἑλλάδα, ὡς ὁ δημιουργὸς τοῦ χρονογραφήματος στὴν Χώρα μας καὶ ὁ μεγαλύτερος καὶ καλύτερος χρονογράφος μας. Μὰ ὁ Κονδυλάκης γιὰ τὴν Κρήτη εἶναι καὶ μιὰ ξεχωριστὴ δόξα της γιὰ τὴν εἶναι ὁ ἄνθρωπος ποὺ μέσα στὴν ψυχὴ του τὴν εἶχε κλείσει ὀλόκληρη, ὁ ἄνθρωπος ποὺ μὲ τὸ ὄπλο καὶ μὲ τὴν πένα του ἀγωνίστηκε γενναῖα γι' αὐτὴν ποὺ ἐνεπνεύστηκε ἀπ' αὐτὴν καὶ ποὺ μ' ὀλόκληρο τὸ ἔργο του τὴν ὕμνησε. Γιὰ τὴν Κρήτη ὁ Κονδυλάκης εἶναι ὁ λαμπρὸς ἀφηγητὴς καὶ ὕμνητὴς τῶν ἠρωϊκῶν κατορθωμάτων καὶ περιστατικῶν τῶν ἐπαναστάσεών της, αὐτὸς ποὺ περιέγραψε θραυμάσια τὰ ἦθη καὶ ἔθιμά της καὶ ζωγράφισε τὴ φύση καὶ τὴς ὁμορφιές της, τέλος αὐτὸς ποὺ τέλεια ψυχολόγησε τὴ ζωὴ ἐνὸς ἀπὸ τοὺς πρῶτους γνήσιους Κρητικούς τύπους τὸν δουνίσιο, τὸ δασκάλου, ποὺ κάποτε θ' ἀναγκαζόταν νὰ μπητὴ στὴ μικρὴ κοινωνία μιᾶς ἐπαρχιακῆς μικρῆς πόλεως.

Ὁ Ἰωάννης Κονδυλάκης γεννήθηκε στὴ Βιάννο—μιὰ μικρὴ κωμόπολη ποὺ βρίσκεται στὸ Νομὸ Ἡρακλείου—στὰ 1861, σὲ μιὰ ἐποχὴ ποὺ ὀλόκληρη ἡ Κρήτη στέναζε κάτω ἀπὸ τὸ βαρὺ ζυγὸ τοῦ βέρβαρου Τούρκου κατακτητῆ, καὶ ἕνα νέο ρεύμα γιὰ μιὰ καινούργια ἐπανάσταση φυσόσσε ἀπ' ἄκρη σ' ἄκρη, στὸ τυραγισμένο νησί. Πεντάχρονος ἦταν ὁ Κονδυλάκης ὡς ξέσπασε ἡ μεγάλη Κρητικὴ ἐπανάσταση τοῦ 66 καὶ μιὰ μέρα μαζὶ μὲ τὴς χιλιάδες τ' ἄλλα γυναικόπαιδα τῆς Κρήτης βρέθηκε πρόσφυγας στὸν Πειραιᾶ μακριὰ ἀπὸ τὴν ἀγαπημένη του Κρήτη ποὺ φλεγόταν πέρα ὡς πέρα καὶ προσφερόταν ὀλόκληρη ὀλοκαύτωμα στὸ ὄμοιο τῆς Λευτεριάς. Καὶ τότε ρίζωσε καὶ φούντωσε στὴν καρδιά του τὸ μῖσος γιὰ τοὺς ἐχθροὺς τῆς Πατρίδας του, ἕνα μῖσος ἀδιάλλαχτο γιὰ τοὺς ἐχθροὺς τῆς Χριστιανοσύνης ποὺ τὸ κράτησε ἄσδυστο σ' ὀλόκληρη τὴ ζωὴ του. Τὰ πρῶτα γράμματά του ὁ Κονδυλάκης τὰ ἔμαθε στὸ χωριὸ ποὺ γεννήθηκε καὶ ἀργότερα, ἐπειδὴ στὸ καθυστερημένο ἀπὸ τὴν τουρκικὴ κακοδιοίκηση νησί δὲν ὑπῆρχε γυμνάσιο, φοίτησε στῆς Ἀθήνας τὸ γυμνάσιο Ἰσαμὲ τὰ 1877 ποὺ μιὰ καινούργια ἐπανάσταση ξέσπασε στὴν Κρήτη καὶ ὁ Κονδυλάκης ἄφησε τὸ σχολεῖο γιὰ νὰ πιάσῃ τὸ τουφέκι τοῦ ἐπαναστάτη. Ὅταν πιά τὰ πράγματα εἶχαν ἡσυχάσει ὁ Κονδυλάκης, ἐπειδὴ καὶ τὰ οικονομικά του δὲν ἦταν σὲ καλὴ κατάσταση, ζήτησε καὶ διορίστηκε γραμματέας δικαστηρίου καὶ γιὰ 6 χρόνια ὑπηρέτησε ὑπάλληλος σ' αὐτὴν καὶ σὲ διάφορες ἄλλες δημόσιες θέσεις. Ὑστερα ἀπ' αὐτὸ τὸ χρονικὸ διάστημα ξαναγύρισε στὴν Ἀθήνα γιὰ νὰ ἀποτελειώσῃ τὸ γυμνάσιο, πῆρε τὸ χαρτί τοῦ Βαρβακείου καὶ γράφτηκε στὴ Φιλοσοφικὴ Σχολὴ στὸ Πανεπιστήμιο στὴν Ἀθήνα καὶ παρηκολούθησε γιὰ ἕνα χρόνο τὰ μαθήματά του. Ξανακατέβηκε μετὰ στὴ Κρήτη καὶ διορί-

στηκε δάσκαλος, ἀλλὰ ἡ μονότονη καὶ πληκτικὴ ζωὴ τοῦ δασκάλου ἐνὸς χωριοῦ, δὲν ταίριαζε σὲ ἕνα ἄνθρωπο ὡς τὸν Κονδυλάκη, σ' ἕνα φίλο τοῦ κυνηγιοῦ καὶ τῆς καλῆς ζωῆς καὶ ἔτσι πολὺ γρήγορα ἄφησε τὴ δασκαλικὴ γιὰ νὰ στραφῇ στὴ δημοσιογραφία ποὺ ἀπὸ μικρὸς εἰδειχνε ἰδιαίτερη κλίση. Τὰ μαχητικὰ του ὅμως ἄρθρα ποὺ δημοσίευε στὴς ἐφημερίδες μὲ τὰ ὅποια καταφερόταν ἐναντίον τῆς τουρκικῆς κακοδιοικήσεως προξένησαν τὴν ὀργὴν τῆς τουρκικῆς ἀρχῆς καὶ ἔτσι ὁ Κονδυλάκης ἀναγκάστηκε νὰ ἀφήσῃ πάλι τὴν Κρήτη καὶ νὰ καταφύγῃ ξανά στὴν Ἀθήνα. Ἐπειδὴ ὅμως ἦταν ἀρκετὰ μεγάλος πιὰ γιὰ νὰ συνεχίσῃ τὴς σπουδῆς του στὸ Πανεπιστήμιο, τὴς ἐγκατέλειψε ὀριστικὰ καὶ στράφηκε μόνιμα πιὰ στὴ δημοσιογραφία. Εἶχε ὅμως μεγάλη φιλομάθεια καὶ διάβαζε κάθε βιβλίο ποὺ εὕρισκε, ἀκόμα καὶ τὰ ἐπιστημονικὰ καὶ εἶχε κατορθώσει μάλιστα νὰ διαβάσῃ τοὺς Ἀρχαίους χωρὶς κἄν νὰ χρησιμοποιοῦ λέξιλόγιο.

Ὁ δημοσιογράφος ὁ Κονδυλάκης συνεργάστηκε μὲ τὴς περισσότερες ἐφημερίδες τῆς ἐποχῆς τοῦ γράφοντας ἕνα ἢ δύο χρονογραφήματα τὴ μέρα ἐπὶ 30 ὀλόκληρα χρόνια καὶ κράτησε ἐπὶ 20 συνεχῆ χρόνια τὴ στήλη τοῦ χρονογραφήματος τοῦ «Ἐμπρός» ὑπογράφοντας μὲ τὸ ψευδώνυμο «Διαβάτης». Σὰν χρονογράφος ὁ Κονδυλάκης ἄρесе πάρα πολὺ καὶ ἀμέσως ἐπεδλήθηκε καὶ πολὺ γρήγορα ἀναγνωρίστηκε ὡς ἕνας ἀπὸ τοὺς καλύτερους ἡμῶν χρονογράφους, ἕνας κορυφαῖος καὶ ἀσυγκρίσιμος δάσκαλος τοῦ εἴδους αὐτοῦ. Καὶ τόση ἦταν ἡ ἐπιβολὴ του, ποὺ ὁ Παῦλος Νιρβάνης τὸν ἀπεκάλεσε «Πατέρα τοῦ χρονογραφήματος στὴν Ἑλλάδα».

Στὰ χρονογραφήματά του ποὺ τὰ περισσότερα εἶναι ἐντυπώσεις καὶ περιγραφές καὶ σκίτσα τῆς καθημερινῆς ζωῆς, καμωμένα ἀπὸ κάποιον ποὺ διαβαίνοντας τὴ βλῆπει ἀπὸ ὅλες τὴς ὄψεις καὶ πλευρῆς της, ἐνῶ ἄλλα ἀναφέρονται στὴν πατρίδα του τὴν Κρήτη, κάνει ἐντύπωση ἡ καθαρὸτητα τῆς φράσης καὶ τῆς σκέψης, τὸ λεπτὸ φιλοσοφικὸ πνεῦμα καὶ τὸ χιουμοριστικὸ καὶ ἐλαφριά εἰρωνικὸ ὕφος του, στοιχεῖα ποὺ στὸ σύνολό τους, τοὺς δίνουν ἕνα ξεχωριστὸ τόνο καὶ τὰ κάνουν νὰ ἀρέσουν πολὺ καὶ νὰ διαβάζονται εὐχάριστα. Ὁ Κονδυλάκης ὅμως δὲν ἀντιπροσωπεύεται στὴ λογοτεχνία μας, μόνον μὲ τὰ χρονογραφήματά του οὐτε μὲ τὴς περίφημες μεταφράσεις του τοῦ Λουκιανού—τοῦ Ἀρχαίου ἠθικοφιλοσόφου καὶ στωϊκοῦ συγγραφέα ποὺ ἐπειδὴ ἐνοιώθη μιὰ ψυχικὴ συγγένεια μαζί του τὸν μετάφρασε ἐπιτυχέστατα—μὰ καὶ ἀπὸ ἕνα μικρὸ ἀλλὰ ἀριστοτεχνικὸ δικό του ἔργο, ἀπὸ τὴν περίφημη κρητικὴ ἠθογραφία του τὸν «Πατούχα», ἀπὸ μιὰ συλλογὴ διηγημάτων κάτω ἀπὸ τὸ γενικὸ τίτλο «Ὅταν ἦμουν δάσκαλος» καθὼς καὶ ἀπὸ τὸ στερνὸ του ἔργο τὴ θαυμάσια νουβέλλα ἡ «Πρῶτη ἀγάπη» καὶ μερικὰ ἄλλα ἀκόμα. Ἡ γλώσσα ποὺ γράφει ὁ Κονδυλάκης εἶναι μιὰ ἀπλὴ καὶ εὐχάριστη

ΛΟΓΟΜΑΧΙΕΣ

Ἐγκριση ψευδώνυμου δραχ. 1. Μέχρι 20 λέξεις δραχμὴ 1.

37) Εὐχαριστῶ τοὺς φίλους μου μούστειλαν διαγωνισμό. Οἱ πολλὲς συμμετοχὲς ἔκαναν δύσκολη τὴν κρίση. Πάντως ἀπὸ ἐδῶ θὰ βραβεύσω τὸ ποίημα τοῦ Ἐρατοσθένη Γ. Καφωμένου (Τάξις Ζ' Ἰδιωτικοῦ Γυμνασίου Ἀλικιανοῦ) καὶ θὰ παινέσω τὸ πεζὸ τοῦ Μιχ. Ἰ. Ζολιδάκη (Τάξις Ζ' Γυμνασίου Ἁγίου Νικολάου).

Ὡς βραβεῖο θὰ δώσω τὸ βιβλίο «Ἡ κρίση τῆς ἐφηβικῆς ἡλικίας». Ἀναμείνεται καὶ ἄλλες ἐκπλήξεις.

Ἀνίκητος

38) Ρε λογομάχοι θὰ γίνω θαρῶς. Τσιγαράκι στ' αὐτὴ ἔλο μαγγιά. Μολᾶτε λοιπόν. Τί μοῦ κολλᾶτε ἐμένα; Μέλι ἔχω; Δὲν σᾶς φοβοῦμαι. Τὸ ξαίρετε. Σεῖς νὰ γλύφετε τίς σοκολάτες σας. Δὲν καταδέχομαι νὰ μιλήσω σ' αὐτοὺς ποὺ με πείραξαν.

Πειραχτῆρι

39) Μπαίνοντας στὴν κίνησί μας χαιρετῶ ἔλας καὶ ἔλους χαιρετεῖστε ἕνα κορίτσι ποὺ σᾶς ἤρθε ἀπὸ τοὺς πόλους.

«Κορίτσι τῶν Πόλων»

40) Παιδιὰ γελάστε ἕνας... μπέμπης (τὸ πει-
καθαρεύουσα καὶ μόνο τὸ διαλογικὸ μέρος τοῦ ἔργου του εἶναι γραμμένο στὸ κρητικὸ ἰδίωμα, ὅπως καὶ ἡ «Πρώτη Ἀγάπη» εἶναι γραμμένη σὲ μιὰ στρωτὴ, καθαρή, δημοτικὴ. Γενικὰ ὁ Κονδυλάκης δὲν εἶναι μόνο ἕνας λαμπρὸς ἠθογράφος καὶ ἕνας ἐξαίρετος παρατηρητῆς καὶ ἀφηγητῆς, μὰ καὶ ἕνας συγγραφέας ποὺ ἡ λιτότητά του θυμίζει πολλὲς φορές κλασσικούς, ἕνας συγγραφέας ποὺ θὰ μείνῃ αἰώνια στὴ λογοτεχνία μας μετὰ τὸ ἔργο του ἰδίως μετὰ τὸν «Πατούχα», τὸ ξεχωριστὸ ἀριστούργημα τῶν γραμμάτων μας, τὸ βαθιὰ ψυχολογικὸ καὶ ξεχυλισμένο ἀπὸ ἕνα Διονυσιακὸ νατουλαρισμὸ.

Πρώτιστα γερασμένος ὁ Κονδυλάκης ἀπὸ τὴν ἀκατάστατη ζωὴ ποὺ πέρασε σὰν δημοσιογράφος καὶ νοιώθοντας τὸν ἑαυτὸ του ἐξαντλημένο ἤρθε στὴν Κρήτη ἐγκατεστάθηκε μόνιμα στὰ Χανιὰ καὶ στὰ 1920 πέθανε σ' ἕνα Νοσοκομεῖο τοῦ Ἡρακλείου ὁ δῆμιουργὸς τῆς «Πρώτης Ἀγάπης» καὶ τοῦ «Πατούχα» ὁ Ἰωάννης Κονδυλάκης, ὁ πρῶτος συγγραφέας τῆς νεώτερης Κρήτης.

ΚΩΣΤΑΣ ΤΣΙΚΑΣ
Ἡδ' Πρακτικοῦ.

ρακτῆρι) βγήκε ἀπ' τὴν κούνια του καὶ μᾶς ἀπειλεῖ Χά! Χά! Σά! Μπαίνοντας στὴν κίνησι χαιρετῶ ἔλους — ες Ἀλληλογραφῶ με μαθητὰς καὶ μαθητρί-ας. Γράψατε Ἰωάννην Μιχ. Ζολιδάκην Μαθητὴν γυμνασίου Ἁγίου Νικολάου διὰ

Διαβολάκι

41) Τὰ δῶρα μου: Στὸ πειρακτῆρι. Ἐνα δεμάτι κουτόχορτο ποὺ ἂν καὶ τὸ ἔχει φάει μέχρι ρίζα θὰ τοῦ κάνει καλὸ. Στους ὑπολοίπους ἕνα εἰσιτήριο γιὰ τὴν κόλασι (βλέπετε ἔχω τὸ μέσον) Καὶ ὅπως σᾶς εἶπα ἀλληλογραφῶ με ἔλους—ες. Σᾶς χαιρετῶ τό...

Διαβολάκι

42) Μέριασε θράχε νὰ διαβῶ! καὶ σεῖς οἱ σαχλο-λογομάχοι τσακιστεῖτε νὰ προσκυνήσετε τὸν φοβερώτερο Ἰππότη τῆς Ἱστορίας. Πάνοπλος ἐμφανίζομαι στὴν Λογομαχόστηλη προκαλώντας ἔλους τοὺς καυχησιάρηδες ψευτοπαλληκαράδες. Κάτω ἀπὸ τὸ φοβερὸ κοντάρι τῆς πέννας μου θὰ πέσετε ἔλοι μέχρις ἐνός.

Δὸν Κιχώτης

43) Καὶ ἀφοῦ ὑποτάσσεσθε ἔλοι καθὼς βλέπω σᾶς προσκαλῶ κάτω ἀπ' τὴ Σημαία μου ν' ἀγωνισθοῦμε ἀδελφωμένοι γιὰ τὴν κατάκτησι τοῦ Πανύψηλου Πύργου τοῦ Πνεύματος!

Ἑλληνικὸ ἰδεῶδες ἄς γίνουμε συνεργάτες!

Δὸν Κιχώτης

44) Νᾶμαι καὶ μένα στὴ λογομαχόστηλη!

Πραγματικὰ μεγάλο θόρυβο προξενεῖ ἡ παρουσία μου ἔλοι με φοβοῦνται. Γιὰ νὰ δοῦμε ποιὸς θὰ τὰ βγάλῃ πέρα μαζί μου οὔτε λόγος νὰ γίνεταί. Κανεῖς εἶμαι ἀληθινά.

Τετραπέρατη

75) Λογομάχοι ἡ μονομαχία μου μετὰ τὸ Πειρακτῆρι ἔληξε με ἀποτέλεσμα τὸν σοβαρὸν τραυματισμὸν τοῦ τέως βασιλεῖᾶ σας. Νοσηλεύεται στὸ Νοσοκομεῖο τῶν Παίδων! Δέχεται καθημερινῶς ἐπισκέψεις.

Ἰπτάμενος Δίσκος

Ἀλληλογραφία. Οἱ λογομάχοι ἄς μᾶς συγχωροῦν γιὰ τὴν καθυστέρηση ποὺ ἐγινε γιὰ λόγους ἀνεξάρτητους τῆς θελήσεώς μας. Θύελλα—Τσίτα—Σκανδαλιάρικο σᾶς ἀποστέλλομεν ἐξηγήσεις ταχυδρομικῶς. Σᾶς θερμοπαρακαλοῦμεν συγχωρήστε μας.

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΤΟΥ ΘΡΑΝΙΟΥ

ΜΑΘΗΤΙΚΟ ΧΙΟΥΜΟΡ

ΤΑ ΔΩΡΑ ΜΟΥ

Ἡ δασκάλα κάνει μιὰ ἐρώτηση καὶ ἐπειδὴ εἶναι λίγο δύσκολη δὲν ἀπαντᾷ κανεὶς. Τότε ἕνας μικρὸς σηκώνεται καὶ λέει:

—Νὰ τὴν στείλετε κυρία στὴ «Μαθ. Ἡχώ» γιὰ αἰνιγμα.

—ο—

Ἡ μητέρα λέει στὸ μικρό:

—Ἔλα παιδί μου νὰ σὲ πλύνω γιὰ νὰ πᾶμε στὸν κινηματογράφο. Κι' ὁ μικρὸς λέει:

—Μὰ μαμὰ γιατί νὰ κάνης τὸν κόπο νὰ μὲ πλύνης ἀφοῦ στὸν κινηματογράφο εἶναι σκοτιάδι καὶ δὲν μὲ βλέπει κανεὶς;

—ο—

—Τὶ ἤθελες νὰ ἦσουν Γιῶργο;

—Ἀραπάκι

—Γιατί;

—Γιὰ νὰ μὴν πλένωμαι ποτέ.

—ο—

Στὸ μάθημα τῆς φυτολογίας ὁ Γιάννης κυττάζει ἔξω ἀπὸ τὸ παράθυρο καὶ δὲν προσέχει. Ὁ καθηγητῆς τὸν ἐρωτᾷ.

—Πές μας Γιάννη τί εἶναι ἡ τριανταφυλλιά;

—Κι' ὁ Γιάννης ἀφηρημένος.

—Γειτονοπούλα μας κύριε.

—ο—

—Τίγρη ἔβαλες καινούργιο νερὸ στὰ χρυσόψαρα; ρωτᾷ ἡ μητέρα.

—Ὁχι μαμὰ γιατί δὲν ἦπιαν ἀκόμα τὸ παλιό.

ΜΑΥΡΟΕΙΔΗΣ Ε.

Γυμν. Νεαπόλεως

**

Μεταξὺ μαθητῶν: Τὶ καλὰ Μίμη, πού γεννηθήκαμε τώρα καὶ ὄχι ὕστερα ἀπὸ 100 χρόνια.

—Γιατί βρὲ Κώστα;

—Δὲν συλλογίζεσαι πόσο μεγαλύτερη θὰ ἦταν ἡ ἱστορία πού θὰ μαθαίναμε στὸ σχολεῖο;

—ο—

Ὁ δάσκαλος: Πού εἶναι τὸ Μεξικό; Ὁ μαθητῆς: Στὴν οελίδα 28 τῆς Γεωγραφίας μας κύριε.

—ο—

Στὸ μάθημα τῆς γεωγραφίας: Δάσκαλος: Γιάννη, πές μου τὰς ἀσχολίας τῶν κατοίκων τῆς Μαγνησίας. Μαθητῆς: Βγάζουν τὸν μαγνήτη κύριε.

Κ. Μ. ΦΟΥΝΤΟΥΛΑΚΗΣ

τάξις Η' Γυμν. Καστ. Πεδιάδος

**

Εἰς τὸ μάθημα τῆς φυσικῆς ὁ καθηγητῆς ἐρωτᾷ ἕνα μαθητῆ:

—Καὶ τὰ πουλιὰ εἰς ποίαν κατηγορίαν ὑπάγονται;

—Εἰς τὰ μαστοφόρα! ἀπήντησε ὁ μαθητῆς μὲ θάρρος.

—Μπᾶ, ὥστε ἔχουν μαστοὺς τὰ πουλιὰ;

—Ἀσφαλῶς κύριε καθηγητά. Δὲν ἔχετε ἀκούσει νὰ λένε «τοῦ πουλιοῦ τὸ γάλα»;

Καινούργιος χρόνος. Πρέπει ὀπωσδήποτε νὰ δωρῆσω κάτι στοὺς συμμαθητὰς μου ἀλλὰ τί. Ἀλλὰ ἄ! ἄ! τὸ βρῆκα θὰ δώσω μερικοὺς μποναμάδες. Φτωχοὺς βέβαια ἀλλὰ τί νὰ γίνη κακὲς χρονιές, φτώχεια καὶ ἔτσι πιστεῶω πὼς θὰ μὲ συγχωρήσουν. Ἀρχίζω. Στὸν φίλο μου Κουρῖνο 2 τόμους ποιητικὲς συλλογές, ἀλλὰ βλέπω δεῖ ὁ Σαρειδάκης διαμαρτύρεται δὲν τὸν φθάνουν τὰ πλακάτ γιὰ τὸ συλλαλητήριο τοῦ τοῦ ἔδωσα θελεῖ κι' αὐτὸς ποιήματα. Στὸν Πάγκαλο τοὺς ψαλμοὺς τοῦ Δαυῖδ. Ἀλλὰ τί θὰ πάρη ὁ Μασσάρως; Τὸ βρῆκα μιὰ λαμπάδα ὥστε νὰ συμπληρώσῃ τὴν καρὲ. Στὸν Κοκκίνη τὸ σύγγραμμα τοῦ Πῶλ Σατρέι ἡ κόμη ὡς καλλωπιστικὸν φυτὸν», καὶ ἕνα κουτί σπέρτα. Στὸν Λαζαράκη ἕνα μπιμπερό. Στὸν Κεφαλοῦκο μιὰ γραβάτα μὲ ἔτοιμο τὸν κόμπο.

Στὸν Μπουραντᾶ ἕνα μαστίγιο, στὸν Διλημπαλνταδακη ἕνα ἄρτο, ἔχει χρόνια νὰ δοκιμάσῃ ὁ καημένος. Ἀλλὰ τὰ κορίτσια διαμαρτύρονται τί σοῦ λένε ὅλα αὐτοὶ καὶ ἐμεῖς τί θὰ πάrouμε. Καὶ γιὰ νὰ μὴν παρεξηγηθῶ ἄς τοὺς δωρίσω κάτι.

Στὴν Πυθαρούλη λίγο ἀσβέστη, ἀλλὰ ἡ Κουτουλάκη διαμαρτύρεται ὅχι ὅλο σ' αὐτὴ καὶ σ' ἐμένα καὶ γιὰ νὰ μὴν μαλώσουν ἄς τὸν μοιράσουν. Στὴν Βαρκαράκη ἕνα ζευγάρι ποδοσφαιρικά. Στὴν Ἀτσαλάκη μιὰ πισίνα. Στὴν Τσανοπούλου, Παγκάλου, Καμπανοῦ τὸ σύγγραμμα «τὸ γέλιον ὡς βιταμινοῦχον ποτόν». Καὶ μένα τί θὰ μοῦ δώσεις φωνάζη ἀπὸ δίπλα ἢ Σταμπούζω θὰ μ' ἀφίσεις χωρὶς δῶρο; θὰ σὲ κανονίσω ἐγὼ θὰ δῆς τί θὰ σοῦ κάνω. Καλὰ βρὲ Ἀλίκη μὴ φωνάζεις κάτι θὰ βρεθεῖ καὶ γιὰ σένα ἀλλὰ τί νὰ σοῦ δώσω. Τὸ βρῆκα ἕνα τόμο Φυσικὰ πού τόσο τ' ἀγαπᾶς. Κοιτάζω στὸ καλάθι μου καὶ τί νὰ ἰδῶ, ἄδειο πῶ, πῶ, πῶ, τί θὰ γίνω ἐγὼ καὶ τί οἱ ὑπόλοιποι; Παίρνω γιὰ δῶρο τὸ τρύπιο μου καλάθι καὶ εὐχόμενος χρόνια πολλὰ ὑπόσχομαι στοὺς ὑπολοίπους ὅτι τὸν ἄλλο χρόνο θὰ ἔχουν προτεραιότητα ὀπωσδήποτε.

ΜΑΡΙΟΣ ΜΑΡΤΙΝΙ

Μαθητῆς Γυμν. Ἀγίου Νικολάου Ζ' Τάξεως

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ὁ θεῖος τοῦ Γιαννάκη διαβάζοντας τὴν ἐφημερίδα του, εἶπε ὅτι ἐβυθίσθη ἐν πλοῖον μὲ χιλίων ἴπων μηχανή.

Κοὶ ὁ Γιαννάκης ἀπορῶν:

—Καὶ δὲ μοῦ λὲς θεῖε τ' ἄλογα πνίγηκαν ὅλα;

ΓΙΑΚΟΥΜΑΚΗ ΑΓΓΕΛΙΚΗ

Η'. Γ. Κ. Κ.

της κόλλας και χωριστά κάθε θέμα. Πιο σύντομες οι συνεργασίες. Γράφεις καλά.

Πυροβολόκηνη Έμμ. Κάνδηνον. Σε ευχαριστούμε. Το Γυμνάσιό σας πάντα τὸ ἀγαποῦμε.

Φεβξηνη Ἰωάν. Δγ Γ.Θ.Χ. Τὰ ἀνέκδοτά σου ἄν και πολὺ παιδικὰ καλά.

Γιζκουμκηνη Κιηή Βκ Γ.Θ.Χ. Ὅχι ἐπίκαιρο. Στείλε μας ἄλλο.

Κοββζτζή Εὐγενία Στγ Γ.Θ.Χ. Καλὴ ἡ συνεργασία σου.

Βενταρκην Στ Εκ ΒΓΧ. Τὰ ἀνέκδοτα καλά.

Χαλκιατεβξηνη Ἐλένη τᾶξ Η' Γυμν Βουκολιδν. Ἐγκρίνεται. Περιμένομεν καλύτερες συνεργασίες ἀπὸ τὸ Γυμνάσιό σας.

Σαβενάκη Ἰωάν. Στ Γυμν. Κα στελ. Κισ Τὸ ποίημα καλὸ.

Σίδε ην Έμμ. Στ. Γυμν. Ἀγ. Νικ. Σε ευχαριστούμε. Ὅλοι μαζί θὰ κάνουμε ἕνα τέλειο περιοδικό.

Σολιάκηνη Ἰω Γυμν. Ἀγ. Νικ. Σε ευχαριστούμε γιὰ τίς ὑποδείξεις. Τὸ σκεπτόμεθα. Μὴ νομίζετε ὅτι εἶναι εὐκόλα ὄλα. Ἡ συνεργασία σου πάντα καλὴ. Θέλομε και πρωτότυπη ὄλη.

Μισοράκηνη Εὐάν. τᾶξ. Ζ' Α' Γυμν. Ἀρρ. Ἡσ. Σε ευχαριστούμε πολὺ φίλε μας. Καί ἐμεῖς ἐπιθυμοῦμε νὰ γνωριστοῦμε. Ἀπὸ τὸ Ἡράκλειο περιμένομε πολλὰ και ἐκλεκτὲς συνεργασίες. Γενῆτε φανατικοὶ φίλοι τοῦ περιοδικοῦ σας. Σταυρόλεξα δυστυχῶς διὰ τεχνικούς λόγους δὲν δημοσιεύωμε.

Μιντουδάκη Εὐχγ. Πρστ. Δυ-ει ον Χανίων. Σε ευχαριστούμε. Στείλε μας κάτι μαθητικό.

Μιχελιακίηνη Νικ Η' Ἀρρ Ρεθ Σε ευχαριστούμε πολὺ. Στέλλομεν 100 φύλλα. Τὸ Γυμνάσιό σας ἦτο ἰδρυτικό Γυμνάσιο τοῦ περιοδικοῦ και δὲν πρέπει νὰ ὑστερήσει σὲ τίποτα. Τὰ προηγούμενα θὰ φροντίσωμε νὰ σταλοῦν. Νὰ συνεργασθῆτε με τὸν συμμαθητὴν σου Μανουσήλην Γεώργιον. Περιμένομε νέα σας.

Χατζιγιαννάκηνη Γεώργ. Κιστ. Πεδ. Ἐλήφθη ἐπιταγή. Ἀπὸ τὸ Γυμνάσιό σας περιμένομε τὴν κίνησή του. Με τὸ Γυμνάσιό σας μᾶς συνδέουν ξεχωριστοὶ δεσμοί.

Μαθιουδάκηνη Ἰωάνν. Στ Γυμν. Πελκιοχώρας. Σε ευχαριστούμε πολὺ γιὰ τὰ παινετικά σου λόγια. Τὸ περιοδικό εἶναι βέβαια και δικό σας. Γιὰ τὴν Κύπρο ἔχομε γράψει ἄρκετά. Στείλε μας ἄλλη συνεργασία.

Ροδανάκηνη Εὐχγγ Ζ' Γυμν. Σητείας. Πολὺ σὲ ευχαριστοῦμε. Δεχόμεθα τὴν συνεργασία σου.

Σπυριδάκηνη Χαρ Η' Πρ. Γ.Θ.Χ. Στείλε μας μαθητικά ἀνέκδοτα.

—Εὐχαριστοῦμε ὄλους ὄσους μᾶς ἔγραψαν και ὄλους και ὄλες ποὺ ἐνδιαφέρθηκαν γιὰ τὸ περιοδικό τους.

Με πολλὴ φιλία και ἀγάπη ἡ «Μαθητικὴ σας Ἠχώ»

Η ΚΥΠΡΟΣ

Στὰ γαλάζια ἀτλάζια ντυμένη με χιονάτες δαντέλες τριγύρω ἢ γλυκεῖα ἀδελφῆ μας προσμένει λευτεριάς ν' ἀναπνεύσει τὸ μῦρο.

Στοῦ πελάγου τὸν κόρφο κρυμμένη τῆς Ἑλλάδος πανέμορφ' ἀστὲρι με καημὸ στὴν καρδιά περιμένει λευτεριάς ν' ἀναπνεύσει τ' ἀγέρι.

Ἡ ὠραία νουφούλα ἡ Κύπρος ἀπὸ χρόνια κρατιέται μακρυὰ στῆς Ἀγγλίας ὑποκύπτει τὸ σκῆπτρο
τώρα ὄμως ζητᾶ λευτεριά.

Με τὴ μάνα. ἡ Κύπρος φωνάζει νὰ ἐνωθοῦμε και πάλι ξανά μ' ἀγωνία ἢ κόρη σπαράζει κάτω ἀπ' τοῦ ὑπόβλου ἔχθρου τὸ βραχνά.

Ἐνωμένη ἢ Κύπρος νὰ ζήση με τίς ἄλλες ἀδελφές της μαζί! στὴν Ἑλλάδα ξανά νὰ γυρίσει τὸ πιδ λατρευτὸ της παιδί.

Στὴν Ἑλλάδα αἰῶνες ἀνήκει τὸ ἀτίμητο τοῦτο διαμάντι κι' ἢ Ἑλλάς θὰ ζητήση με νίκη τοῦτο πάλι κοντά της νὰ πάρη.

Ἄς ἀκούσουνε πιά οἱ μεγάλοι πονεμένης μητέρας καημὸ ἄς χαρίσουν ξανά στὴν ἀγκάλη ὄνειρό της, τὴν Κύπρο, γλυκὸ.

Σ. ΚΟΥΔΟΥΝΑΡΑΚΗ
Γυμν. Σητείας

ΑΡΧΑΙΑ

Ἄχ πόσο εἶν' ἀσήκωτο δυσβάστακτο φορτίο ὅταν κανεὶς θὰ μελετᾶ τ' Ἀρχαῖο τὸ βιβλίο.

Μὰ ξέρετε πὼς ἔγιναν μεγάλη τυραννία και ὅταν τὰ ἐνθυμηθῶ με πιάνει ἀπελπισία.

Κι' ὅταν θὰ πῆ ὁ Καθηγητὴς ἔλα νὰ πῆς Ἀρχαῖα τότε τρομάζω ὀλόκληρη γιὰτὶ δὲν ἔχω ἰδέα.

ΠΟΛΥΞ. Γ. ΚΑΡΑΜΑΝΙΤΑΚΗ
Δβ' Γ.Θ.Χ.

ΕΥΘΥΜΑ

ΤΟ ΠΡΑΚΤΙΚΟ...

Μὰ ὄποιος ἔχει βιάσανα και θέλει νὰ τ' ἀφήσει, ἄς ἔρθη εἰς τὸ Πρακτικό σᾶν θέλει νὰ φοιτήση.

Ἐδῶ θὰ βοῆ παρηγοριά και φίνα θὰ περάσει. Γεωμετρία κι' Ἀλγεβρα ... μακρυὰ θὰ τὰ πετάξει. . .

Θὰ ἔχη μόνη συντροφιά τὴ Φυσικὴ τοῦ Μάζη, κι' ὅταν θὰ ἔχη μάθημα βαρεῖα θ' ἀναστενάξει.

Και πρὸ παντὸς ἀνύσματα. δυνάμεις κι' ἀντιστάσεις, μοχλοὺς γιὰ τὰ ζυγίσματα με ἀντικαταστάσεις.

Θὰ βοῆ ἐπίσης συντροφιά πλησίον τῆς Χημείας, διαβάζοντας τοὺς Νόμους της με και τὰς θεωρίας.

Μὰ ἡ μόνη και καλύτερη ἀπ' ὄλες εὐτυχία, τοῦ δίδεται νὰ μελετᾶ τὴν ... Τριγωνομετρία.

Αὐτὴ εἶν' ἡ εὐκολώτερη τῶν ἄλλων μαθημάτων κι' ὀργόη μᾶς ὑπόσχεται ἄνευ ... πολλῶν θυμάτων

ΠΟΛΥΜΝΙΑ ΧΡΙΣΤΟΥΔΑΚΗ
Ζ' Πρακτ. Γ.Θ.Χ.

ΑΝ ΕΙΣΑΙ...

Ἄν εἶσαι πλασμένος γιὰ πράξεις μεγάλες.

Ἄν εἶσαι γεννημένος γιὰ δόξες πολλές.

Ἄν εἶσαι στὴ ζωὴ μαχητὴς θαρραλέος.

Ἄν εἶσαι στὴν ψυχὴ ἀλτροῦστῆς γενναῖος,

Εἶσαι τῆς ζωῆς ὁ φορέας.

Εἶσαι τοῦ λαοῦ ὁ ἐκλεκτός.

Εἶσαι ὁ αἰώνιος Προμηθεάς.

Ἡ ὄμορφιά τῆς ψυχῆς ζωγραφιστή.

ΝΙΚΟΣ ΛΙΑΠΑΚΗΣ
Ηα' Πρακτ.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ

72) (Άσκησις πρακτ. αριθμητι- κής). Εἰς ἐργάζεται μετὴν συμφωνί- αν νὰ λαμβάνη 40 δραχ. καὶ τὴν τρο- φήντου δι' ἐκάστην ἡμέραν ἐργασίας. Κατὰ τὰς ἡμέρας ὅμως ἀργίας νὰ πληρώνη τὴν τροφήν τῆς ἡμέρας ἀντὶ 18 δραχ. Μετὰ 30 ἡμέρας ἔκανε λογαριασμὸν καὶ ἔλαβε 910 δραχ. Πόσας ἡμέρας εἰργάσθη καὶ πόσας ἤργησε κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο;

73) Δύο πόλεις Α καὶ Β ἀπέ- χουν 200 χιλιόμετρα. Ἐκ τῆς πό- λεως Α ἔκκινεὶ πρὸς τὴν πόλιν Β μία ἀμαξοστοιχία, μετὰ ταύτην 60 χιλ. τὴν ὥραν. Ἐκ τῆς πόλεως Β ἔκκινεὶ ταυτοχρόνως πρὸς τὴν πρώ- την μιὰ ἀμαξοστοιχία κινουμένη ἀντιθέτως μετὰ ταχύτητα 40 χιλ. τὴν ὥραν. Ταυτοχρόνως ἀπὸ τὴν κα- πνοδόχον τῆς πρώτης ἀμαξοστοιχι- ας ἔκκινεὶ περιστέρα μετὰ ταχύτητα 250 χιλ τὴν ὥραν. Αὕτη φθάνει μέχρι τῆς καπνοδόχου τῆς δευτέρας ἀμαξοστοιχίας, ἐπιστρέφει ἀμέσως εἰς τὴν καπνοδόχον τῆς πρώτης, πετᾷ ἐκ νέου μέχρι τῆς δευτέρας κ.ο.κ. μέχρι τῆς συναντήσεως τῶν ἀμαξοστοιχιῶν. Πόσα χιλ. θὰ διανύ- σῃ συνολικῶς ἢ περιστέρα μέχρι τῆς συναντήσεως τῶν ἀμαξοστοιχιῶν.

Πενταράκης Ἀντών
Ἡβ Πρ.

74) Νὰ εὐρεθοῦν δύο ἀριθμοὶ τοι- οῦτοι ὥστε τὸ ἀθροισμὰ τῶν νὰ εἶνε μιλάσιον τῆς διαφοράς αὐτῶν καὶ τὸ γινόμενον αὐτῶν νὰ εἶνε μιλάσιον τῆς διαφοράς τῶν.

Κουκουλάκης Νικ.
Ἡα Πρ.

75) Εἰς μίαν ἀγλήν εὐρίσκον- ται 70 ζῶα ὄρνιθες καὶ κουνέλια τὰ ὁποῖα ἔχουν ἐν ὄλῳ 190 πόδια. Πόσα ζῶα ὑπάρχουν ἀπὸ κάθε εἶ- δος;

Χριστοδουλάκης Μιχ.
Ε' Α. Κ. Ἡρακλείου

76) Νὰ εὐρεθῆ τὸ εἰδικὸν βάρ- ος τοῦ χρυσοῦ καὶ τοῦ χαλκοῦ ὅ- ταν γνωρίζωμεν ὅτι τὸ εἰδικὸν βάρ- ος τοῦ πρώτου εἶναι κατὰ 10,4 μεγαλύτερον τοῦ εἰδ. βάρους τοῦ δευτέρου καὶ ὅτι κράμα 28 γρ χρυ- σοῦ καὶ 11 γρ χαλκοῦ ἔχει εἰδ. βάρ- ος 14,4.

Γεωργουδάκης Ἰωάν.
Ἡα Πρ.

77) Νὰ ὑπολογισθῆ ἡ ἀκτίς ἐ- νὸς κύκλου εἰς τὸν ὁποῖον μία χορ- δὴ του 42cm ἔχει ἓνα βέλος 7cm.

Φραγκούλης Ρ.
Ζ' Γ. Σητείας

78) Ἴσοσκελοῦς τραπέζιου πε- ριγεγραμμένου περὶ κύκλου ἢ περι- μετρος εἶναι 2r καὶ ἡ μικροτέρα βάσις b.

Νὰ εὐρεθῆ τὸ ἔμβαδὸν αὐτοῦ.

79) Ὄρθογωνίου τριγώνου ΑΒΓ ἄγεται ἡ διάμεσος ΑΔ καὶ τὸ ὕ- ψος ΑΕ ἐκ τῆς κορυφῆς τῆς ὀρ- θῆς γωνίας πρὸς τὴν ὑποτείνουσαν ΒΓ, Νὰ δειχθῆ ὅτι:

$$\frac{(ΑΒ) \cdot (ΑΓ)}{(ΑΔ) \cdot (ΑΕ)} = 2$$

Ροδανάκης Εὐάγ.

Ζ' Γ. Σητείας

80) Ἐὰν εἰς ἓνα ὀρθογώνιον τρίγωνον ΑΒΓ ἢ μία κάθετος πλευ- ρὰ εἶναι διπλασία τῆς ἄλλης νὰ δειχθῆ ὅτι τὸ ὕψος ΑΔ διαιρεῖ τὴν ὑποτείνουσαν ΒΓ εἰς δύο τμήματα ἐκ τῶν ὁποῖων τὸ ἓνα εἶναι τετρα- πλάσιον τοῦ ἄλλου.

Πολάκης Μάρκος

Ζ' Γ. Βάμου

81) Τὸ μήκος περιφερείας κύ- κλου Κ εἶναι 157 cm. Μία δὲ χορ- δὴ ΑΒ αὐτοῦ ἔχει μήκος 30 cm. Νὰ εὐρεθῆ ἡ ἀπόστασις τοῦ κέν- τρου Κ ἀπὸ τῆς χορδῆς ΑΒ.

82) Δύο δυνάμεις ρ καὶ ρ' ἐ- νεργοῦσαι ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ σημείου ὁμορρόπως μὲν ἔχουν συνισταμέ- νην 32 Κgr. ἀντιρρόπως δὲ 8 Κgr. Πόση εἶναι ἡ ἔντασις ἐκάστης τῶν δυνάμεων τούτων.

Μωῦσάκης Λεάνδρος

Ζ' Γ. Σητείας

83) Ἐμπορος ἀγῶν ἔχει ἀγ- γὰ τριῶν εἰδῶν ὄρνιθες, χήνας καὶ πάπιες. Πόσον πωλεῖται τὸ ἀγ- γὸν ἐκάστου εἶδους ἂν α') 5 ἀγὰ ὄρνιθες, 2 ἀγὰ χήνας καὶ 3 ἀγὰ πάπιες κοστίζουν 24 δραχ. β') 2 ἀγὰ ὄρνιθες καὶ 1 χήνας κοστί- ζουν 4 δραχ. καὶ γ') 6 ἀγὰ ὄρ- νιθες καὶ 2 ἀγὰ πάπιες κοστίζουν 16 δραχ.

Κυδωνάκης Ἀντώνιος

Ζ' Κλασσ. Α' Γ. Ἡρακλείου

84) Διὰ τὴν εὐρεσιν τῆς ἐστια- κῆς ἀποστάσεως ἀποκλίνοντος φα- κοῦ συνάπτομεν αὐτὸν πρὸς συγ- κλίνοντα φακὸν ἐστιακῆς ἀποστά-

σεως, 10 cm. Τὸ οὕτω προκύπτον σύστημα παρέχει πραγματικὸν εἶ- δωλον εἰς ἀπόστασιν 50 cm. ἀπὸ τοῦ συστήματος, ἀντικειμένου εὐρι- σκομένου εἰς ἀπόστασιν 30 cm. ἀπ' αὐτοῦ. Πόση ἢ ἐστιακὴ ἀπόστασις τοῦ ἀποκλίνοντος φακοῦ;

Πενταράκης Ἀντώνιος
Ἡβ Πρ.

TESTS

57) Τὶ κοινὸν ὑπάρχει μετα- ξὺ ἀλόγου καὶ τριανταφύλλου;

58) Εἰς ποῖον πρόσωπον μπρο- στὶ ἀποκαλύπτεται ὁ βασιλεὺς;

Περουλάκης Χαρ.
Ἡβ' Πρ.

59) Πῶς λέγεται ὁ ἀγαπητὸς τοῦ Θεοῦ;

Πιτταριδάκης Ε.

Ἡ' Καστ. Πεδιάδος.

60) Τὶ γράφει; ΝΧΒΝΗΤΗΘΩ
ΩΛΗΟΗΘΝΣΜ

Κυπριωτάκης Ν.

Ζ' Γυμν. Νεαπόλεως

61) Ποῖον ὄνομα μεγάλου ἀν- δρός με ἐρωτᾷ νὰ εἶπω τὸ ὄνομα ἑνὸς θηρίου;

Τζιάνης Σ.

Ζ' Γ. Παλιοχοῦρας

62) Μήπως γνωρίζετε τὶ ὑπάρ- χει ὑπεράνω τοῦ κέντρου τοῦ ἡ- λίου;

63) Γνωρίζετε ἂν $(-n)^5$ τὰ κῆν (-3) ἢ ὄχι;

Στεφανάκης Μ.

Εβ' Β.Γ.Χ.

64) Τὶ εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ὅσον τοῦ προσθέτει μικραίνει καὶ ὅσον τοῦ ἀφαιρεῖς μεγαλώνει;

65) Ὅμοσερὰ ἑλληνικὴ ἂν ἀλ- λαξτονίσης ποτάμι πὸν λατρεύεται εὐθὺς θὰ ἀντικούσης.

Καλύβας Π.

Ζ' Γ. Ἱεραπέτρας

66) Κάτοικον βορείου Ἑλλάδος ἂν ἐνώσης μετὰ ἓνα ὑποθετικὸν στήν στιγμὴν θὰ φανερώσης ἓνα στοιχεῖον πολὺ γνωστόν.

Σπυριδάκη Χ.

Ἡ' Πρ. Γ.Θ.Χ.

ΛΥΣΕΙΣ ΤΩΝ ΑΣΚΗΣΕΩΝ
ΤΟΥ 6ου ΤΕΥΧΟΥΣ

60) 81 δραχμὰς

61) $ΧΨΖ = \frac{α^3 + β^3 + γ^3 + δ^3}{24}$

62) $Χ_1 = 2$ $Χ_2 = 8$ καὶ $Ψ = 4$

ΤΟ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ

ΜΑΘΗΤΙΚΑ ΝΕΑ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΗ

Στὸ Γυμνάσιο Καστελλίου Κι-
σάμου ἔγινε ἔρανος τῶν μαθητῶν
τοῦ διὰ τὰ ἄπορα παιδιὰ.

Οἱ μαθηταὶ τῆς Ζ' καὶ Η' τά-
ξεως τοῦ Γυμνασίου Πόμπιας εὐχα-
ριστοῦν τὸν καθηγητὴν τους τῶν
Φυσικῶν κ. Τσικριτσῆν διὰ τὰ ἀνι-
διοτελῆ ἔκτος προγράμματος φρονι-
τιστήριά του. Στὸ ἴδιο Γυμνάσιο
ἄρχισαν νὰ λειτουργοῦν καθηγητικὰ
σχολεῖα μὲ τὸν διορισμὸ τοῦ νέου

καθηγητοῦ κ. Γιαμαδάκη. Ὁ Γυμ-
νασιάρχης κ. Π. Παλιανός τοῦ
ἴδιου Γυμνασίου μετὰ τῶν καθηγη-
τῶν τοῦ συγκαλοῦν συχνὰ συνελεύ-
σεις γονέων πρὸς ἐξέτασιν τῶν ἀ-
φορώντων τοὺς μαθητὰς ζητημάτων.

Εἰς τὸ Γυμνάσιον Καλυβῶν πα-
ρατηρεῖται ἐξαιρετικὴ κίνησις καλ-
λιτεχνικῆ καὶ προσθευτικῆ, μὲ τὴν
δρῆθειαν τῶν καθηγητῶν κ. κ.
Μπικουλή, Κωστήκη Δελήμπαση
κ.λ.π.

Εἰς τὸ Γυμνάσιον Ἱεραπέτρας
κατὰ τὰς ἑορτὰς παρατηρήθη μεγά-
λη προσθευτικὴ κίνησις. Οἱ μαθη-
ταὶ πρόσκοποι καὶ ἐρυθροσαυρί-
τες ἔδειξαν ἔλα τὰ φιλανθρωπι-
κὰ τους αἰσθήματα μοιράζοντες δῶ-
ρα σὲ πτωχὰς οἰκογένειαι. Στὸ ἴδιο
Γυμνάσιο ἰδρύθηκε Βιβλιοθήκη μὲ
τὴν ἐπίβλεψη τοῦ καθηγητοῦ κ.
Στρατηγάκη.

Παρακαλοῦμε τοὺς ἀνταποκρι-
τὰς μας νὰ μᾶς γράφουν γιὰ ἄλη-
θῆν κίνησιν τῶν Γυμνασίων τους μὲ
συντομία πάντως καὶ μὲ ἀκρίβεια.

Παραπρνοῦνται μερικοὶ ἀνα-
γνώστες μας γιὰ τὴν καθυστέρηση
τῆς κυκλοφορίας καὶ ἀνωμαλίας
στὴν ἀποστολὴ τῶν φύλλων. Ἀσφα-
λῶς ἔχουν δίκην. Φροντίζομε ὅσο
μποροῦμε γιὰ ἔλα. Νὰ μὴν παρα-
γνωρίζουν ὅμως οἱ φίλοι μας τίς
τεχνικὰς καὶ ἄλλας δυσκολίας ποὺ
συναντοῦμε, στὴν συγκέντρωση τῆς
ὕλης, τὸν ἔλεγχον, τὴν ἐκτύπωση,
τὸ δῆλωμα, τὴν ἀποστολὴν κ.λ.π.
Κάθε παράπονον καὶ ὑπόδειξιν τῶν
φίλων μας τὸ λαμβάνομε ὅπ' ὄψιν.

ὑποδείξεις γιὰ τὴν τακτο-
ποίησιν τῶν περιεχομένων τοῦ πε-
ριοδικοῦ καὶ τὴν ἐκλογὴν τῆς ὕλης
ἔχομε ἀπὸ πολλοὺς φίλους μας.
Προσπαθοῦμε πάντοτε ἢ ἄλλῃ νὰ
εἶναι μαθητικὴ καὶ χρήσιμη καὶ
τὸ περιοδικὸ νὰ μὴ εἶναι μία ἀπλή
ἐφημερίδα, ἀλλὰ πάντοτε ὠφέλιμο
καὶ γιὰ τὸ παρὸν, καὶ γιὰ τὸ μέ-
λλον. Σ' αὐτὸ πρέπει νὰ μᾶς ἐνισχύ-
σουν ὅλοι οἱ ἀναγνώστες καὶ ἀνα-
γνώστριάς μας.

ΠΛΑΤΕΙΑ ΤΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ ΧΑΝΙΩΝ

Λάρισα—Σάρισα.

55) Πορτογάλλοι — πορτογάλι-
56) τοκετὸν (τὸ καὶ τὸν).

Ὅρθὰς λύσεις τῶν ἀσκήσεων
τοῦ 6ου τεύχους μᾶς ἔστειλαν οἱ
κάτωθι:

Σπυριδάκη Χ. Π' Πρ. ΓΘΧ
64, 66 τῶν δὲ ΤΕΣΤ οἱ: Σπυρι-
δάκη Χ. Η' Πρ. ΓΘΧ. 47.48.50
55.58. 54, 56. Χριστουλάκη. Τὸ
Ζ' Πρ. Γ.Θ.Χ 47.50.51.54. Μα-
θίου' ἀκῆς Ι. ΣΤ' Γ. Παλιωχ. 48.
49 51.52.53.54.55.

Φίλοι μας νὰ μᾶς στέλνετε δι-
κῆς σας πρωτότυπες ἀσκήσεις γιὰ
δημοσίευσιν. Τὰ Γυμνάσιά μας ἔ-
χουν νὰ ἐπιδείξουν τόσα μαθηματι-
κὰ μυαλά, γιὰτὶ λοιπὸν δὲν κινουῦν-
ται;

Ἐγχρωμο τουριστικὸ λεύκωμα
κ. ΑΛΕΞ. ΔΡΟΥΔΑΚΗ.

(Χρυσὸν βραβεῖον Διεθνοῦς Ἐκθέσεως
Θεσσαλονίκης).

Ἄνεκτιμήτρου ἀξίας δῶρον γιὰ κάθε
ξενιτεμένο, γιὰ κάθε τουρίστα.

Πωλεῖται σ' ἔλα τὰ βιβλιοπωλεῖα καὶ
ἀπὸ τὸν συγγραφέα.

(Χ' Μιχαὴλ Γιάνναρη 54 Χανιά)

$$63) \alpha = -1, \gamma = -1$$

$$64) 1953$$

$$65) X=3, \Psi=5$$

$$66) (H\Theta) = 2 (AH)$$

$$67) \xi\mu\beta\alpha\delta\omicron\nu\ 18\sqrt{3}, \text{περίμετρος}$$

$$18 + 6\sqrt{3}$$

$$68) \gamma\omega\nu. \Lambda = \gamma\omega\nu. \Lambda\text{B}\Gamma - \gamma\omega\nu. \text{EAB} = \gamma\omega\nu. \text{A}\Gamma\text{B} - \gamma\omega\nu. \text{E}\Gamma\text{B} = \gamma\omega\nu. \text{A}\Gamma\text{E} = \gamma\omega\nu. \text{EBA}$$

$$69) \epsilon\phi 81^\circ + \epsilon\phi 9^\circ - (\epsilon\phi 63^\circ + \epsilon\phi 27^\circ) = \frac{1}{\sin 9^\circ - \sin 81^\circ}$$

$$\frac{1}{\sin 27^\circ - \sin 63^\circ} =$$

$$\frac{2}{\sin(81^\circ + 9^\circ) + \sin 81^\circ 9^\circ}$$

$$\frac{2}{\sin(63 + 27) + \sin(63 - 27)}$$

$$\frac{4(\sin 36^\circ - \sin 72^\circ)}{2 \sin 72^\circ \sin 36^\circ} = 4$$

$$4) \sin 36^\circ - \sin 72^\circ = 4 \text{ διὰτὶ}$$

$$\sin 108^\circ + \sin 36^\circ = 4$$

$$\sin 108^\circ = -\sin 72^\circ$$

$$70) 68,57 \text{ ο} \rho$$

$$71) M. B. = 26 \text{ καὶ χημικὸς τύπος } C_2 H_2$$

ΛΥΣΕΙΣ ΤΩΝ TESTS

ΤΟΥ 6ου ΤΕΥΧΟΥΣ

47) Ἔστι δίκης ὀφθαλμὸς ὅς τὰ πάνθ' ὄρα. (Ἡ ἀνάγνωσις γίνεται κατὰ στήλας ἐκ τῶν κάτω πρὸς τὰ ἄνω καὶ ἐκ τῶν ἄνω πρὸς τὰ κάτω. Ἀρχὴ ἀπὸ τὸ Ε)

48) Τὸ φυλῆσασθαι τὰ ἀγαθὰ Χαλεπότερον τοῦ κτήσασθαι.

49) 100 50) Τὸ ἀλεῦρι δὲν χρειάζεται αἶμα.

51) Τὸ γράμμα ὕψιλον 52) Σκύρος—Κῦρος.

53) Ὁ καρπὸς τῆς ἐλιάς, 54) ται;